

VOORWOORD

Voor u ligt het jaarverslag en jaarrekening over het jaar 2018. In de kwartaalrapportages hebben we u reeds geïnformeerd over de resultaten en bijzonderheden per kwartaal. In deze rapportage treft u verslag over de inspanningen, de uitgaven en inkomsten van Veiligheidsregio Drenthe over het hele jaar aan.

2018 was het jaar waarin antwoord is gegeven op de vraag of de inrichting en uitvoering van de samenwerking op het gebied van crisisbeheersing in Drenthe nog steeds aansluit bij de veranderde vraag van nu en morgen? Gezamenlijk is geconcludeerd dat er een nieuwe oriëntatie nodig is op de wijze waarop gemeenten, netwerkpartners en de VRD de samenwerking op het gebied van crisisbeheersing met elkaar willen organiseren. Dit is ook niet zo gek. Sinds de oprichting van de VRD in 2009 heeft de VRD een groot aantal veranderingen doorgemaakt. Daarbij is de context waarbinnen de VRD acteert veranderd. Zo is er bijvoorbeeld een Nationale Politie ontstaan, zijn er veel wisselingen van burgemeesters en gemeentesecretarissen geweest en is er bestuurlijk en maatschappelijk steeds meer aandacht voor nieuwe vormen van crises. In 2019 wordt het gesprek gevoerd over de gewenste samenwerking.

2018 was ook het jaar van de extreme droogte. In de periode mei t/m oktober hebben we een bijzondere zomer gehad. Een zomer die droog was, dagenlang 30 graden en meer, het waterpeil zakte, de natuur snakte naar water, onze tuinen en planten ook, we kregen te maken met heel veel brand, hadden grote incidenten en het was ook nog eens vakantieperiode. En toch hebben we het met elkaar “gewoon” allemaal opgelost. De complimenten waard!

Ook laat 2018 zien dat de paraatheid van de brandweer steeds meer onder druk komt te staan. Dit uit zich doordat de helft van de Drentse brandweerposten – met name overdag – moeite heeft om de brandweerauto te bezetten. Dit uit zich ook in financiële zin. Het jaarresultaat over 2018 laat wederom zien dat de kosten voor vrijwilligheid toenemen. In de bijeenkomsten met het bestuur en gemeenteraden is dit een belangrijk onderwerp van gesprek. We moeten op termijn toe naar een andere wijze van brandweezorg en in 2019 zetten we hiertoe de eerste stappen.

Zoals u leest komt er de komende jaren veel op ons af. Ook in 2019 houden u op de hoogte van de voortgang van bovenstaande ontwikkelingen. Dit doen we door het gesprek aan te gaan, door middel van de kwartaalrapportages en ons actuele [informatieportaal](#).

In de begroting 2018 is voor de bestuurlijke verantwoording voor het eerst gewerkt in missielijnen, de financiële begroting was nog opgesteld volgens de traditionele programma's zoals die tot en met 2017 werden gehanteerd. De jaarrekening is echter wel verantwoord naar deze missielijnen en dat vraagt om een technische vertaling. Deze vertaling met toelichting vindt u terug op bladzijde 30 van de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur

SAMENVATTING

WIJ TREDEN OP BIJ CALAMITEITEN EN CRISES

- Veel natuurbranden ten gevolge van lange droogte
- Regionaal voorbereidingsteam ingesteld met als doel inventariseren en adviseren, veel partners betrokken
- 9 GRIP situaties
- In 92% van de alarmeringen een opkomsttijd binnen 15 minuten gerealiseerd
- Nieuwe inzet tactieken ingezet om veiligheidsrisico's te beperken
- Na jaren terugdringen aantal nodeloze alarmeringen in 2018 stijging ten gevolge van toegenomen aansluitingen OMS
- Griep epidemie: Vier ziekenhuizen zijn gestart met een pilot 20/20, waarbij real time inzicht in de capaciteit in de acute zorgketen wordt verkregen. De GHOR is betrokken zodat ook de opgeschaalde situatie in beeld kan worden gebracht
- Rapport "Samenwerken aan crisisbeheersing in Drenthe"
- Thema "droogte" gebruikt voor toetsing inspectie
- Firedash geïmplementeerd, actuele operationele informatie bij incidenten
- GHOR - Informatiemanagement beheersplan "Zorg continuïteit met het scenario griep"
- Ondersteuning vanuit de GHOR naar zorginstellingen i.v.m. zorgcontinuïteit

WIJ VERGROTEN BEWUSTWORDING OVER FYSIEKE VEILIGHEID

- Campagne "maak van je roze wolk geen rookwolk" voor jonge ouders
- "Pelletkachel veiligheid" website geopend
- Risico index natuur afgerond
- 537 lessen verzorgd op scholen
- Concept visie waterongevallen
- Door ontwikkelen evenement advisering "Samenwerken aan een gezond en veilig evenement"
- 240 adviesaanvragen behandeld door de GHOR

WIJ ZIJN ONDERDEEL VAN DE SAMENLEVING

- Brandweerscholendag in Hoogeveen
- Veteranendag voor oud-brandweerm medewerkers
- Broodje brandweer Ruinen, betrekken inwoners
- Brandweervrouwen 2-daagse landelijk
- 3 jeugdbrandweerleden doorgestroomd naar reguliere brandweer
- In gesprek met gemeenteraden

WIJ ZIJN EEN VITALE EN FLEXIBELE ORGANISATIE

- "Moreel kompas" in plaats van ambtseed met medewerkers op gang gebracht
- Gewerkt aan "Mentale kracht en fysieke gezondheid" medewerkers
- "Omgaan met stressvolle situaties" training opgestart in het kader van de veilige publieke taak

FINANCIËN

De jaarrekening sluit met een negatief resultaat van € 228.000,- voor onttrekking reserves. Op basis van de begroting is € 98.000,- onttrokken uit de reserves als bijdrage in de kosten. Door het vaststellen van de 2e begrotingswijziging heeft het bestuur besloten om ter dekking van het verwachte tekort aanvullend € 500.000,- uit de reserves te onttrekken. De ingehouden premie WW bij de werknemers is toegevoegd aan de reserves, € 7.000,-. Hierdoor komt het resultaat na bestemming uit op € 363.000,- positief.

Jaarverslag **Programmaverantwoording**

WIJ TREDEN OP BIJ CALAMITEITEN EN CRISES

Dagelijks vinden er in Drenthe branden, ongelukken en incidenten plaats. De inwoners van Drenthe kunnen rekenen op een snelle en passende respons door de VRD.

Wat opviel

Het afgelopen jaar kenmerkte zich vooral door een lange periode van droogte. Er waren veel natuurbranden, die maximale inzet vroegen van personeel en materieel. De impact van de zomer van 2018 is weergegeven in bijgaande infographic

De natuurbrand in Wateren op 7 augustus 2018 was daarvan het meest opvallend door:

- De omvang van de brand
- Het aantal ingezette hulpverleners
- De opschaling naar GRIP-3
- Bijna 2500 mensen die tijdelijk hun verblijfplek moesten verlaten

De brand werd bestreden door ongeveer 150 brandweermedewerkers, die werden bijgestaan door boeren met giertanks uit de omgeving. Daarnaast hebben brandweerkorpsen uit de omliggende regio's meegeholpen en heeft defensie geholpen met de inzet van een blushelikopter.

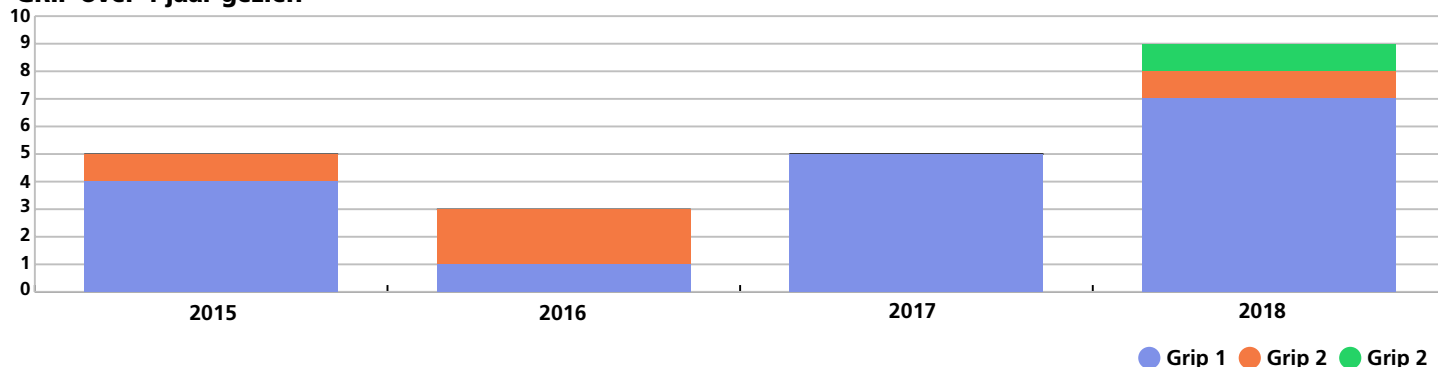
Tijdens de droogte was ook een regionaal voorbereidingsteam actief met als doel te inventariseren wat de gevolgen van de aanhoudende droogte zijn voor de maatschappij en te adviseren over het beperken van deze gevolgen. Het team bestond uit vertegenwoordigers van gemeenten, Staatsbosbeheer, Waterschappen, Stichting Drents Landschap, Politie, GHOR, GGD, natuurmonumenten, Recreatiesector, Brandweer, Waterbedrijf en Defensie.

Naast de natuurbranden was er ook sprake van een grote brand in een recyclingbedrijf in Nieuw-Dordrecht, die werd opgeschaald naar Grip-2. Ook bij deze brand assisteerde Defensie met de blushelikopter.

De hitte kan ook gevaren, zoals zonnesteek, hitteberoerte uitdroging opleveren voor bezoekers van festivals en andere evenementen. De GHOR heeft geadviseerd om preventieve maatregelen op te nemen in de evenementenvergunningen.

GRIP over 4 jaar gezien

Opvallende incidenten

Datum	Incident	Opschaling brandweer	Dodelijk SO	COT ingezet	GRIP	Brandonderzoek*	Voorlichting na brand	NL-alert ingezet
11-jan	Brand zorgboerderij Zeijerveen	Grote brand						
24-jan	Woningbrand Meppel	Kleine brand	x	x				
7-feb	Woningbrand Norg	Middel brand	x	x		x		
13-feb	Stalbrand Kerkenveld	Zeer grote brand					x	x
20-feb	Woningbrand Beilen	Middel brand	x					
13-feb	Brand woonboerderij Wachtum	Grote brand						
21-feb	Brand woonboerderij Westervelde	Middel brand						
13-mrt	Verkeersongeval (auto-boom) Wapserveen	Kleine THV	x	x				
15-mrt	Verkeersongeval (auto-trein) Echten	Kleine THV	x	x				
19-mrt	Verkeersongeval (auto-boom) Koekange	Kleine THV	x	x				
22-mrt	Brand woonboerderij buurtschap De Schiphorst	Grote brand			1			
24-mrt	Brand manege Pesse	Grote brand						
5-apr	Industriebrand (kartencentrum)	Zeer grote brand						
10-apr	Verkeersongeval Westeresch Roden	Kleine THV	x	x				
20-apr	Natuurbrand(militair oefenterrein)	Grote brand						
20-apr	Industriebrand(winkel)	Grote brand						
26-apr	Verkeersongeval N48 Zuidwolde	Kleine THV	x	x				
diverse data	Wateroverlast							
26-mei	Natuurbrand	Middelbrand						
2-jun	Drugs dumping	Chemisch afval			1			
10-jun	Brand in woonboerderij	Grote brand						
10-jun	Verkeersongeval	Kleine THV	x	x				
10-jun	Waterongeval	Reanimatie	x	x				
14-jun	Zelfdoding		x	x				
6-jul	Brand bedrijfsloods	Grote brand				x		
11-jul	Omgevallen springkussen	Kleine THV						
juli en augustus	Meerdere natuurbranden	.						
21-jul	Grote brand keukenzaak	Grote brand						
24-jul	Brand graanveld Balloo	Grote brand						
25-jul	Stookverbod	.						
1-aug	Zeer grote brand recyclingbedrijf Nieuw Dordrecht	GRIP II			2			x
7-aug	Grote brand natuurgebied, Wateren	GRIP III			3	x		
21-aug	Brand Norit Klazienaveen	Grote brand				x		
31-aug	Verkeersongeval	Kleine THV	x	x				
2-sep	Grote brand afvalverwerkingsbedrijf, Attero	Grote brand						
19-sep	Verkeersongeval Lonerstraat, Assen	Kleine THV	x	x				
11-okt	Vreemde lucht, mensen onwel				1			
18-okt	Ongeval N34 bij Gasselte			x				
31-okt	Stalbrand Coevorden			x				
1-nov	Afvalbrand recylebedrijf Talen Meppel				1			
2-nov	Woningbrand Norg		x	x				
13-nov	Brand USA Cars Assen	Groot				x		
16-nov	Brand Pizzeria Hoogeveen	Zeer Groot			1			
19-nov	Lekkage gevaarlijke stof Emmtec							
5-dec	Auto te water Uffelte		x	x				
13-dec	Ongeval N34 bij Dalen			x				
20-nov	Brand woonboerderij Assen	Groot						
20-dec	Flatbrand Zuiderlaan Meppel	Groot			1			
28-dec	Plofkraak Valkenveld Emmen				1			

Wat is er gerealiseerd

Opkomsttijden brandweer

De opkomsttijden zijn de afgelopen jaren constant. In 2018 was de brandweer gemiddeld 22 seconden sneller ter plaatse dan het voorgaande jaar (gebaseerd op PRIO-1 alarmeringen bij brand en (automatische) brandalarmen. Dit is met name te verklaren door een verbetering van de personele bezetting op postniveau.

Prio 1 meldingen brand en brandalarmen

	2015	2016	2017	2018
Gemiddelde opkomsttijd	09:57	10:03	10:36	10:14
% binnen norm van 15 min	92%	93%	91%	92%
% tussen 15 en 18 min.	5%	4%	5%	5%
% boven wettelijke norm van 18 min	3%	3%	4%	3%

Situationele commandovoering

Het landelijke project 'situationele commandovoering' heeft als doel om brandweerofficieren beter voor te bereiden op de praktijk door de leiderschapstijl aan te passen aan de aard en risico's van het incident. Om meer inzicht te krijgen in de hectiek en risico's van een incident zijn de officieren in 2018 gevolgd met bodycams. Op basis van de inzichten uit deze videobeelden worden vakbekwaamheidsprogramma's en procedures aangepast.

Variabele voertuigbezetting

Bij sommige brandweerposten in Drenthe is of wordt het steeds moeilijker om met de standaardbezetting van zes brandweerm medewerkers uit te rukken. Daarom voert de VRD een pilot uit waarbij onderzocht wordt of bij bepaalde incidenten minder brandweerm medewerkers kunnen worden ingezet. Zo kan in situaties waarin minder personeel beschikbaar is de paraatheid toch gegarandeerd worden. Belangrijk uitgangspunt daarbij is de veiligheid van het brandweerpersoneel. Vanaf begin 2018 doen de brandweerposten van Gasselternijveen, Klazienaveen, Peize, Rolde en Smilde mee aan deze pilot. Alle incidenten binnen deze posten zijn geëvalueerd en de resultaten vormen de basis voor het advies aan het bestuur (maart 2019) of de variabele voertuigbezetting ook kan worden ingezet bij de andere posten.

Grootschalig optreden: van een aanbod- naar een vraaggerichte organisatie

Een incident houdt zich niet aan regio of landsgrenzen. Daarom is het noodzakelijk dat de brandweer bij grote incidenten samenwerkt. Door samen en slimmer het grootschalig en

specialistisch brandweer optreden te organiseren, kan de brandweer efficiënter en effectiever optreden wanneer deze incidenten zich daadwerkelijk voordoen. In 2018 stond het oefenen van de aangepaste wijze van grootschalig optreden op het programma en is met de veiligheidsregio's Groningen en Fryslân een projectorganisatie ingericht, die de landelijke visie voor Noord Nederland en de Meldkamer uitwerkt en invoert.

Nieuwe inzet tactieken

De brand bij de scheepswerf in de Punt in 2008, waarbij drie brandweercollaga's om het leven kwamen, heeft de brandweerdoctrines ingrijpend veranderd. Om de veiligheidsrisico's te beperken is het belangrijk dat het brandweerpersoneel wordt geoefend in meerdere inzet tactieken. Voor een goede inzet is een binnenaanval (die de meeste risico's kent) niet altijd noodzakelijk. In dat kader heeft het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) een landelijk programma 'Buitengewoon eenvoudig' opgezet. In 2018 zijn er oefenleiders geworven die het programma gaan uitvoeren in de posten.

Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen (IGBS)

Het bestrijden van incidenten met gevaarlijke stoffen is een specialisme van de brandweer. In maart 2018 is de nieuwe landelijke visie op IGBS ingevoerd. Dit betekent onder andere dat niet alle brandweermensen kunnen optreden in een zogenaamd chemiepak; een pak dat de hoogste beschermingsgraad kent, maar ook de hoogste oefenbelasting. Kleinschaligere of minder gevaarlijke incidenten kunnen ook vanaf nu ook bestreden worden in een vuil-werk pak. Op een aantal posten blijven er specialisten die kunnen optreden in een chemiepak (bij extreme gevallen een gaspak).

Project terugdringen loze meldingen

Er zijn in Drenthe gebouwen met kwetsbare gebruikers of een verhoogd risico op een grote brand of brand met gevaarlijke stoffen. Voor deze gebouwen geldt dat er een automatische verbinding is met de meldkamer via een brandmeldinstallatie, zodat de brandweer bij een brand snel ter plaatse kan zijn. Vaak komt het voor dat (automatisch) melding wordt gemaakt van een brand, maar dat er feitelijk niks aan de hand is. De brandweer rukt dan nodeloos uit.

In 2018 zijn Drentse brandweerposten 49 keer vaker dan in 2017 gealarmeerd of uitgerukt voor wat achteraf een nodeloze alarmering of uitruk bleek te zijn. Weliswaar nam het aantal PAC (particuliere alarmcentrale) gerelateerde alarmeringen of uitrukken licht af, het aantal OMS (openbaar meldsysteem) gerelateerde alarmeringen of uitrukken nam toe. Dit komt omdat er extra aansluitingen op het OMS systeem zijn bijgekomen.

Onderzoek 'samen werken aan crisisbeheersing in Drenthe'

Ten opzichte van de start van de Veiligheidsregio in 2009 is er veel veranderd. De samenleving reageert anders op incidenten en dat vraagt meer van de overheid. Daarnaast waren er de laatste jaren veranderingen binnen organisaties en bezuinigingen bij de VRD en de ketenpartners. Alles bij elkaar heeft dat ertoe geleid dat voorbereiding op rampen en crises onder druk is komen te staan. Zo blijkt het moeilijk om tot een gezamenlijke uitvoering van het opleiding-, training- en oefenprogramma te komen, staan voorbereidingen op planvorming onder druk en is het takenpakket van het veiligheidsbureau binnen VRD te omvangrijk voor de beschikbare capaciteit. Naar aanleiding daarvan heeft het Directeurenoverleg Veiligheid (DOV) - in opdracht van het dagelijks bestuur - in 2018 onderzoek gedaan naar de vraag of de wijze van samenwerking op het gebied van crisisbeheersing nog steeds aansluit bij de veranderde vraag van nu en morgen. De resultaten van dit onderzoek zijn in juli besproken met het algemeen bestuur (AB). Het AB heeft opdracht gegeven om de aanbevelingen uit het rapport verder uit te werken en ter besluitvorming voor te leggen. In het vierde kwartaal is gestart met de uitvoering hiervan, onder verantwoording van een stuurgroep bestaande uit een vertegenwoordiging van het AB en DOV leden.

Evalueren incidenten en toetsing door inspectie

Jaarlijks moet elke veiligheidsregio aantonen of haar crisisorganisatie voldoet aan de eisen van de wet. Deze toetsing vindt plaats op basis van een evaluatie van een oefening of een daadwerkelijke crisis. Omdat we in de afgelopen jaren geen rampen of crises hebben gehad, vond de toetsing door de inspectie plaats aan de hand van een grote rampenoefening. Voor 2018 is dat anders. Zoals bij het thema 'droogte' al is aangegeven hebben er in het afgelopen kwartaal diverse incidenten plaatsgevonden waarbij verschillende onderdelen van de Drentse crisisorganisatie zijn ingezet t.w.:

- GRIP-2 Nieuw Dordrecht
- GRIP-3 Wateren en
- Regionaal Voorbereidingsteam gedurende 6 weken.

Deze incidenten worden - op basis van de methodiek narratief evalueren¹ - uitvoerig geëvalueerd. Met goedkeuring van de inspectie heeft het AB besloten om deze evaluaties te benutten om te toetsen of de crisisorganisatie voldoet aan de eisen van de wet.

Voorkomen van redelijkerwijs vermijdbare schade

In 2016 is de term 'redelijkerwijs vermijdbare maatschappelijke schade' geïntroduceerd in Veiligheidsregio Drenthe. De term was bedoeld om richting te geven aan het werk van de veiligheidsregio: werk niet alleen binnen de lijnen van structuren en protocollen maar kijk vooral wat nodig is om de samenleving van dienst te zijn als het gaat om de zorg voor veiligheid. In 2017 is door de VRD het onderzoek 'Gidsen door de crisis' gepresenteerd dat een verdere invulling gaf aan de term. In 2018 is via nieuwe manieren van trainen, evalueren en planvorming een begin gemaakt om de term om te zetten in activiteiten. Enkele voorbeelden hiervan zijn: trainingen voor crisisteams met vooral oog op de bedoeling van zo'n team, planvorming die gericht is op flexibiliteit en vakmanschap en evalueren met een grote rol voor de beleving van de samenleving.

Transitie naar de landelijke meldkamer

In 2013 is de vorming van één landelijke meldkamerorganisatie gestart met de vaststelling van het zogenaamde transitieakkoord. In 2018 is besloten tot een bijsturing, waarbij niet meer wordt gestreefd naar één organisatie met één Governance, maar waar wordt gericht op waardevolle samenwerking van verschillende disciplines: 'Landelijke Meldkamer Samenwerking'. Ook zijn er aanpassingen gedaan in de wijze waarop meldingen worden opgepakt en is bepaald dat het beheer van de samenwerking bij de Politie komt te liggen. In 2018 heeft het bestuur ingestemd met de nieuwe financiële kaders voor het beheer van de meldkamer.

Actualisatie rampbestrijdingsplannen

Op 1 mei is het geactualiseerde rampbestrijdingsplan voor Groningen Airport Eelde (GAE) in werking getreden. Op 4 juni heeft een grote multidisciplinaire oefening op het vliegveld plaats gevonden. In 2018 is het rampbestrijdingsplan voor de ondergrondse gasopslag in Langelo geactualiseerd. Naar aanleiding hiervan zijn er een aantal informatiebijeenkomsten geweest waarin met omwonenden en belangstellenden is gesproken over de aanpak van incidenten op en rondom de gasopslag.

Oefen op maat

Ook in 2018 is doorgegaan met het programma "oefen op maat"; een vakbekwaamheidsprogramma voor brandweermedewerkers waarbij - in afwijking op de brancherichtlijn - de persoonlijke behoefte de basis vormt voor de trainingen en oefeningen. Bij technische hulpverlening (THV) zijn de zogenaamde 'waar-sta-ik' momenten voor 50% afgerond.

¹ Toelichting: in samenwerking met het IFV is een nieuwe manier van evalueren ontwikkeld door middel van narratief evalueren. Hierin worden niet alleen de systeemvereiste geëvalueerd, maar ook het vakmanschap en de verwachtingen die leven in de samenleving.

Deze momenten brengen het vakbekwaamheidsniveau van het brandweerpersoneel in kaart. Medewerkers worden zo goed mogelijk gefaciliteerd, bijvoorbeeld met gebruiksvriendelijke digitale oefenlogboeken en urenregistraties. Officieren en bevelvoerder zijn geoefend in het gebruik van Virtual Reality.

BON

In 2018 zijn de kantoor- en facilitaire voorzieningen van Brandweer Opleidingen Noord (BON) verhuisd van Zuidbroek naar het oefencentrum in Wijster; in september heeft de opening plaats gevonden. Het oefencentrum groeit omdat de doorloopsnelheid van vrijwilligers toeneemt en daarmee het aantal oefeningen en trainingen. Verder werd de BON geconfronteerd met kostenstijgingen als gevolg van nieuwe

en/of veranderde landelijke eisen. Met andere regio's wordt gekeken of de kostenstijgingen zoveel mogelijk intern opgevangen kunnen worden zonder dat afbreuk wordt gedaan aan de veiligheid van vrijwilligers.

Operationele informatievoorziening

Om tijdens incidenten te kunnen beschikken over actuele operationele informatie is in de afgelopen jaren het softwareapplicatie FireDash ontwikkeld. De implementatie hiervan heeft in 2018 plaatsgevonden. Hiervoor zijn 75 eerstelijns brandweervoertuigen uitgerust met FireNav: een systeem dat in verbinding is met de meldkamer en bij alarmering de chauffeur ondersteunt in de route naar de incidentlocatie.

Opleidingen:

Leergang	2014	2015	2016	2017	2018
Basisvaardigheden oefenbegeleider	43	101	36	61	36
Bevelvoerder	45	68	63	39	64
Brandweerchauffeur	81	72	71	97	66
Duikploegleider	-	5	9	10	13
Gaspakdrager	7	-	5	13	12
Instructeur	16	35	14	0	6
Manschap A	95	131	168	152	178
Verkenner gev. Stoffen	-	28	14	7	39
Voertuigbediener (pompen)	83	42	60	62	70
Bedrijfsbrandweer	5	9	-	-	8
Brandweerdruiker	11	-	13	19	12
Cursus instructeur waterongevallen	-	-	3	-	0
Totaal aantal gestart	386	491	456	460	504

Oefeningen	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Wijster	1007	1187	1311	1345	1311	1703	1953	1950
Zuidbroek	184	143	80	129	101	160	166	289
Totaal	1191	1330	1391	1474	1412	1863	2119	2239

Techniek en logistiek

Voor de brandweer zijn de afgelopen jaren twee nieuwe hulpverleningsvoertuigen geleverd. De voertuigen zijn voorzien van een kraan en zwaar redgereedschap en worden ingezet bij ongevallen waar technische hulpverlening wordt gevraagd. Ze zijn gestationeerd in Hoogeveen en Emmen.

Begin 2018 is gestart met het aanbestedingsproces voor de vervanging van alle ademluchtapparatuur in Drenthe. Door deelname aan een uitgebreide praktijktestdag op het oefencentrum in Wijster, waaraan 34 brandweercollega's

uit geheel Drenthe deelnamen, hebben operationele brandweermensen deelgenomen aan de uiteindelijke keuze voor een leverancier.

Crises in het sociale domein

Crises beperken zich niet tot het fysieke domein, maar vinden ook steeds meer plaats in het sociale domein. Crises in het sociale domein vragen een andere voorbereiding. Dit heeft geleid tot de uitvoering van een pilot Zorgkracht in de gemeenten Midden-Drenthe en Meppel, waarbij vanuit de GHOR/GGD

samen met ketenpartners is ervaren wat er komt kijken bij een crisis die ontstaat in het sociaal domein. Zichtbaar werd dat omschakeling van een PSHi naar een GRIP, nadere afstemming en uitwerking vraagt. Dit wordt in 2019 opgepakt, evenals het vervolg van de pilot.

Informatiemanagement

Vanwege het tekort aan zorgpersoneel en de toename van het aantal patiënten in de winterperiode 2018 door de griep, ontstond er druk op de acute zorg keten. Dit heeft geleid tot gedeeltelijke en tijdelijke afschaling van het acute zorgaanbod bij diverse zorginstellingen.

Om de continuïteit van de acute zorg en de effecten daarvan op de opgeschaalde zorg te kunnen borgen, heeft de GHOR samen met de ROAZ ketenpartners in Noord Nederland het beheersplan 'Zorgcontinuïteit met het scenario griep' opgesteld. Eind december zijn deze afspraken door het ROAZ bekrachtigd.

De griep epidemie 2018 heeft er daarnaast voor gezorgd dat de noordelijke ketenpartners meer capaciteitsvraagstukken zijn gaan delen. Zo zijn vier ziekenhuizen gestart met een pilot 2tweety4, waarbij real time inzicht in de capaciteit in de acute zorgketen wordt verkregen. De GHOR is betrokken bij deze ontwikkeling en is aangehaakt bij de verdere uitrol, zodat ook

de opgeschaalde situatie in beeld kan worden gebracht. Dit teneinde netcentrisch werken in de geneeskundige kolom te kunnen implementeren.

Zorgcontinuïteit

Zorginstellingen zijn wettelijk verplicht om onder alle omstandigheden zorg te blijven verlenen. Onder zorgcontinuïteit worden de planvorming en handelingen verstaan die zorginstellingen verrichten ter voorbereiding op, tijdens en na een ramp of crisis om de zorg die zij leveren aan hun cliënten te continueren. De GHOR ondersteunt en faciliteert de zorginstellingen hierbij.

In 2018 heeft de GHOR onder meer de volgende activiteiten verricht om de zorginstellingen te ondersteunen om zich voor te bereiden op rampen en crises:

- Bijeenkomst voor care organisaties, brandweer en meldkamer.
- Ondersteuning en facilitering Huisartsenzorg Drenthe bij opstellen crisisplan
- Kennisoverdracht en bijdrage oefening crisisteam Wilhelmina Ziekenhuis Assen
- BijdragebijeenkomstmetbetrekkingtotScootmobielbranden
- Organisatie netwerkdag crisis coördinatoren ziekenhuizen Noord Nederland, in samenwerking met AZNN.

Financieel

Programma Calamiteiten en Crisis		Primair	Wijziging	Begroting	Realisatie	Saldo
Incidentbestrijding	Lasten	-4.961	-175	-5.040	-5.154	-114
	Baten	0	14	14	2	-11
Operationele informatievoorziening	lasten	-155	-21	-176	-172	3
Techniek en Logistiek	Lasten	-1.187	-197	-1.384	-1.443	-59
	Baten	132	-132	0	45	45
Vakbekwaamheid	Lasten	-1.744	-38	-1.782	-1.488	294
	Baten	9	-8	2	63	62
Personeel	Lasten	-7.206	-449	-7.655	-7.849	-194
	Baten	0	116	116	170	55
Totaal Calamiteiten en Crisis		-15.112	-889	-15.905	-15.824	81

De droogte en grote inzetten heeft ook financiële impact gehad, binnen deze missielijn werd € 81.000,- minder uitgegeven dan begroot:

- Er werden 43.000 inzeturen van brandweervrijwilligers uitbetaald, een toename van 14%. Hierdoor waren de kosten van incidentbestrijding € 525.000,- hoger dan begroot. Door middel van een eenmalige onttrekking aan de reserves is dit tekort met € 400.000, verlaagd, conform AB besluit december 2018.
- Door de vele inzetten was het niet altijd mogelijk het oefenprogramma uit te voeren € 106.000,-. Daarnaast leidde een aanpassing in de wijze van verantwoording (op basis van wet- en regelgeving) tot een éénmalig voordeel van € 250.000,- die verder in de jaarrekening wordt toegelicht. De kosten voor vakbekwaamheid kwamen hierdoor in totaal € 356.000,- lager uit.
- De kosten voor personeel vielen € 139.000,- hoger uit door, enerzijds door meer inzet van ons beroepspersoneel tijdens de droogte en anderzijds door 2 nieuwe collega's die zijn aangetrokken om in de toekomst het aantal officieren op sterkte te houden.

WIJ VERGROTEN BEWUSTWORDING OVER FYSIEKE VEILIGHEID

Het domein van fysieke veiligheid heeft betrekking op advisering aan burgers, bedrijven en instellingen, over (onder andere) brand en gevaarlijke stoffen. Maar het betreft ook het regisseren van netwerken die gezamenlijk fysieke veiligheidsthema's aanpakken. Het uitgangspunt hierbij is 'van regelgericht naar risicogericht'. De VRD is van mening dat bewustwording over (brand)veilig leven het beste wordt gestimuleerd door in dialoog te zijn met inwoners en ondernemers van Drenthe over risico's, effecten en zelfredzaamheid.

Wat is gerealiseerd

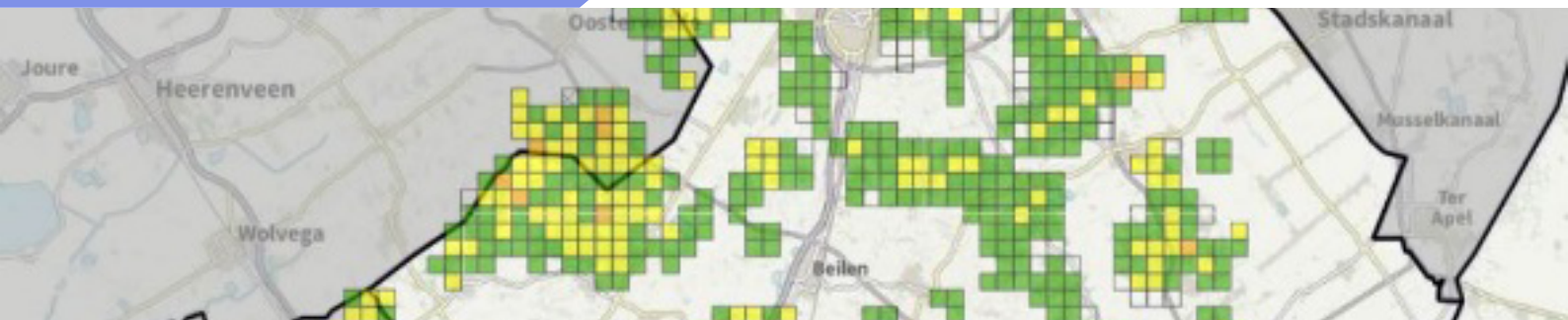
'Maak van je roze wolk geen rookwolk'

Dit is de campagneleus van de brandpreventieweken die in de maand oktober 2018 in heel Nederland werden georganiseerd. Ook brandweer Drenthe deed hieraan mee. Op 27 oktober werden in Emmen, Assen en Hoogeveen ouders van pasgeboren kinderen bezocht en werd hen namens de brandweer een cadeau aangeboden. De baby kreeg een Smokey-knuffel en om de veiligheid in huis te vergroten werd een gratis rookmelder opgehangen.

Pelletkachelveiligheid

Op Noord-Nederlands initiatief is in samenwerking met Nederlandse kachel- en haardenbranche en Brandweer Nederland een website met tips en adviezen ontwikkeld voor het veilig installeren, gebruiken en onderhouden van pelletkachels. De afgelopen jaren was er een stijgende tendens in het aantal branden met deze kachels. www.pelletkachelveiligheid.nl

Natuurbrandbestrijding

In 2018 is de risico index natuur (RIN) voor geheel Drenthe afgerond. De RIN biedt de mogelijkheid om de risico's van brand in natuurgebieden zichtbaar te maken. De kaart dient als vervolgstap om in alle gebieden samen met terreinbeheerders en of eigenaren afspraken te maken welke preventieve maatregelen genomen kunnen worden om een onbeheersbare natuurbrand te voorkomen. De aanpak van het Drents-Friese Wold is al gestart.

Oefenen in de wijk

Om het risicobewustzijn van inwoners te vergroten en de binding met het brandweerpersoneel te versterken wordt ingezet op het organiseren van oefeningen in de wijk. De betrokkenheid van inwoners en bedrijven is groot. Toch blijkt het niet altijd makkelijk om een geschikte oefenlocatie in de wijk te vinden. Alleen in Sleen is het in 2018 gelukt om een dergelijke oefening in de Wijk te organiseren.

Maatwerk incidentscenario's bedrijven

De VRD zoekt samen met bedrijven naar de grootste risico's in het betreffende bedrijf. In 2018 zijn meerdere verenigingen van eigenaren en één bedrijf in Hogeveen bezocht. Ook zijn twee convenanten afgesloten volgens de landelijke methode "geen nood bij brand" van Brandweer Nederland.

Netwerkdag scootmobielbranden

Op 18 oktober is er een praktijk- en netwerkdag scootmobielbranden georganiseerd in Wijster. Met meer dan 130 aanwezigen vanuit VvE's, woningcorporaties, zorginstellingen, veiligheidsregio's en gemeenten, was dit een zeer geslaagde praktijkdag rondom scootmobielbranden.

Netwerkdag scootmobielbranden

Op 18 oktober is er een praktijk- en netwerkdag scootmobielbranden georganiseerd in Wijster. Met meer dan 130 aanwezigen vanuit VvE's, woningcorporaties, zorginstellingen, veiligheidsregio's en gemeenten, was dit een zeer geslaagde praktijkdag rondom scootmobielbranden.

Voorlichting op scholen

De ambitie van de VRD is om elke leerling drie brandveiligheidslessen aan te bieden gedurende de basisschooltijd. De scholen kunnen op basis van vrijwilligheid aangeven wanneer zij bezocht willen worden. In 2018 hebben 101 scholen gebruik gemaakt van dit aanbod en zijn er 537 lessen gegeven, dit zijn 40 lessen meer dan in 2017. Met deze inspanning is bijna 40% van de basisscholen in Drenthe bereikt en hebben 31% van alle basis schoolleerlingen in Drenthe brandveiligheidsonderwijs ontvangen.

Rookmelderdichtheid

VRD werkt doorlopend aan het verhogen van de rookmelderdichtheid in Drenthe. Indirect door het verzorgen van voorlichtingsbijeenkomsten en direct door bij mensen langs te gaan en brandveiligheidschecks aan te bieden en rookmelders op te hangen. Of deze inspanningen hebben geleid tot het streefpercentage van 80% gaat blijken uit de eerstvolgende WOON-rapportage van het ministerie van BZK. Deze wordt in de loop van 2019 verwacht.

In 2018 zijn met behulp van brandweervrijwilligers, brandveiligheidschecks uitgevoerd en rookmelders opgehangen in Langelo, Westervelde, Zuidvelde, Hoogersmilde en Emmen. Voorgenomen projecten in Aa en Hunze en Borger-Odoorn om mensen met een bijstandsuitkering brandveiligheidschecks te laten doen en rookmelders op te laten hangen zijn niet door gegaan. Er konden geen geschikte kandidaten voor gevonden worden. Eerder is dit project wel succesvol uitgevoerd in Aa en Hunze. In 2017 won de VRD hiervoor de bronzen rookmelder 2017. Deze prijs werd op 26 april 2018 uitgereikt, tijdens de Expert dag Netwerk Nationale Brandpreventieweken te Arnhem.

Van brandveilig leven naar veilig leven

De Wie is de BOCK campagne, die op initiatief van brandweer Drenthe vier jaar geleden is gestart in samenwerking met het Brandwondencentrum Groningen en de Stichting Carbidschieten Drenthe, krijgt op steeds meer plekken in Nederland navolging. Na Groningen en Fryslân is nu ook de Veiligheidsregio IJsselland aangehaakt.

Daarnaast was de directeur van de VRD in 2018 ambassadeur van het jaar van het provinciale project "Samen richting NUL verkeersslachtoffers". De VRD heeft een coördinerende rol gehad bij de start van de Drentse fietsverlichtingscampagne. Samen met politie, gemeenten, provincie, ANWB, Veilig Verkeer Nederland en UMCG Ambulancezorg is voor het eerst samen twee maanden campagne gevoerd om de inwoners van Drenthe te stimuleren om in het donker met licht aan te fietsen. Om de samenwerking tussen netwerkpartners verder te vergroten heeft de VRD als ambassadeur van het project op 4 oktober 2018 een symposium over verkeersveiligheid georganiseerd.

Een nieuwe en meer omvattende benadering van waterongevallen

In 2018 is de concept visie over waterongevallen gepresenteerd in het bestuur. In een nieuwe en meer omvattende benadering verschuift de focus van alleen waterongevallenbestrijding naar een meer omvattende aanpak van waterongevallenbeheersing. Dit door:

- Het risicobewustzijn en de zelfredzaamheid van burgers te vergroten;
- Te adviseren over waterveilig inrichten van de omgeving;
- Het uitvoeren van 'natte' reddings- en hulpverleningstaken.

Een voorbeeld van deze meer omvattende aanpak en het streven om zelfredzaamheid te vergroten is de training 'eruit door de ruit', die op 15 september plaatsvond in Smilde.

Omgevingswet

In 2021 treedt de Omgevingswet in werking. De belangrijkste veranderingen zitten aan de voorkant van de veiligheidsketen, maar ook bij toezicht en handhaving verandert er voor de VRD veel. De benadering vanuit de Omgevingswet is meer gebaseerd op 'Ja, mits' in plaats van 'Nee, tenzij'. Dit vraagt om een meer actieve opstelling en netwerkgericht werken dan voorheen. In 2018 is de organisatie voorbereid op deze nieuwe werkwijze. Ook is in 2018 gestart met het opstellen van een omgevingsvisie voor de gemeente Emmen. Aanvullend daarop zijn in 2018 samen met de regio's Groningen en Fryslân, bouwstenen ontwikkeld die gemeenten, ter voorbereiding op de Omgevingswet, kunnen gebruiken ten behoeve van hun omgevingsplannen. Dit zijn bouwstenen op het gebied van evenementenveiligheid, externe veiligheid, etc. Begin 2019 worden deze producten gezamenlijk opgeleverd.

Evenementenadvisering ontwikkelen

In samenwerking met vertegenwoordigers van politie, GHOR en gemeenten is de geactualiseerde handreiking 'Samen werken aan een gezond en veilig evenement' afgerond en vastgesteld. De handreiking beschrijft waarom en wanneer gemeenten en adviserende hulpdiensten elkaar kunnen helpen om een evenement veilig te laten verlopen. Daarnaast zijn er in 2018 diverse regionale bijeenkomsten geweest waarin medewerkers van gemeente en hulpdiensten, die een rol hebben op het gebied van evenementenveiligheid, elkaar hebben ontmoet en gesproken. Ook zijn er onder de naam 'academien' diverse themasessies georganiseerd waarin thema's op het gebied van evenementenveiligheid zijn besproken.

Advisering GHOR

GHOR Drenthe heeft dit jaar 240 adviesaanvragen behandeld. Ten opzichte van vorig jaar is er een toename van 13 ingediende adviesaanvragen.

Aantal adviesaanvragen per gemeente	2017	2018
Aa en Hunze	1	4
Assen	18	18
Borger Odoorn	5	7
Coevorden	3	8
Emmen	13	27
Hoogeveen	15	22
Meppel	55	62
Midden- Drenthe	28	23
Noordenveld	44	20
Tynaarlo	5	5
Westerveld	3	7
De Wolden	37	37
Totaal	227	240

Financieel

Programma Bewustwording		Primair	Wijziging	Begroting	Realisatie	Saldo
Risicobeheersing	Lasten	-96	6	-90	-133	-44
	Baten	208	0	208	310	102
Multidisciplinaire Veiligheid	Lasten	-252	-36	-288	-390	-102
	Baten	0	0	0	108	108
GHOR	Lasten	-1.264	51	-1.213	-1.248	-35
Personeel	Lasten	-2.620	-163	-2.784	-2.854	-70
	Baten	0	42	42	62	20
Totaal Bewustwording		-4.024	-100	-4.124	-4.145	-21

Binnen de missielijn is € 21.000,- meer uitgegeven dan begroot. Het onderzoek naar de wijze van samenwerking op het gebied van crisisbeheersing was niet begroot en kostte € 43.000,-. Doormiddel van een eenmalige onttrekking aan de reserves is dit tekort met € 60.000,- verlaagd.

De GHOR heeft een naheffingsaanslag van € 35.000,- over 2013 van de Belastingdienst ontvangen. Er dient alsnog omzetbelasting te worden voldaan over de bijdrage aan de Regionale Ambulance Voorziening.

WE ZIJN ONDERDEEL VAN DE SAMENLEVING

De VRD kan haar taken alleen effectief uitvoeren als zij in verbinding is met de samenleving. De lokale inbedding van de Brandweer is hierin erg belangrijk en vrijwilligers zijn hierin een belangrijke schakel.

Wat is gerealiseerd?

Brandweerscholendag

Op 12 juni heeft de brandweerscholendag in Hoogeveen plaatsgevonden. Meer dan 800 leerlingen van 13 verschillende basisscholen hebben hieraan deelgenomen. Activiteiten die de kinderen konden doen waren; vlam in de pan, autoknippen, oefenen met een VR bril, lopen in de rookcontainer en zelf fietsenknippen. RTV Drenthe wijdde er het volgende item aan:

<https://www.rtvdrenthe.nl/nieuws/135680/>

[Brandweerscholendag-Hoogeveen-goed-bezocht-De-brandweer-is-cool](#)

Veteranendag

Op 26 mei is een veteranendag georganiseerd. Alle oud-brandweermensen van de voormalige 12 gemeenten in Drenthe waren hiervoor uitgenodigd. RTV Drenthe had ook aandacht voor deze zeer gewaardeerde dag.

<https://www.rtvdrenthe.nl/nieuws/135061/Eerste-brandweerveteranendag-in-Drenthe-Mooi-toch-voor-die-oudjes>

Stil staan bij 10 jaar na het ongeval in De Punt

Op 9 mei werd stilgestaan bij de fatale brand die op 9 mei 2008 plaatsvond in De Punt. De VRD organiseerde hiervoor een herinneringsbijeenkomst.

Broodje brandweer

Op 11 oktober waren de oudere inwoners van Ruinen welkom op de brandweerpost om met elkaar te lunchen en gelijktijdig werden ze door de brandweer bijgepraat over wat ze zelf in hun eigen huis kunnen doen om brand te voorkomen en hoe te handelen als er onverhoopt toch brand uitbreekt.

Voorlichting aan statushouders

In samenwerking met de gemeente Noordenveld heeft de brandweer in 2018 voorlichtingsbijeenkomsten voor statushouders georganiseerd. Op de brandweerpost in Roden zijn tijdens drie bijeenkomsten ongeveer 50 statushouders te gast geweest. Naast een kennismaking met brandweervrijwilligers en het materieel van de brandweer leerden de bezoekers op een interactieve manier hoe brand voorkomen kan worden en wat te doen als er onverhoopt toch brand uitbreekt.

Brandweervrouwen 2-daagse

De VRD heeft op verzoek van het netwerk brandweervrouwen Nederland op 16 en 17 maart de landelijke brandweervrouwen 2-daagse georganiseerd; een bijeenkomst die niet alleen goed werd bezocht maar ontzettend goed is gewaardeerd. Effect van deze 2-daagse is dat er een landelijke projectgroep is gestart om onderwerpen als PTSS en de effecten daarvan, meer bespreekbaar te maken.

Vinden en binden van vrijwilligers

Het vinden en binden van vrijwilligers wordt een steeds grotere uitdaging. Daarom worden creatieve manieren uitgeprobeerd om nieuwe vrijwilligers te werven. Hier is ruimte voor ideeën die aansluiten bij de behoeften van de post. In 2018 zijn open dagen gehouden in: Gieten, Vledder, Meppel, Klazienaveen, Emmen en Annen.

Jeugdbrandweer

De jeugdbrandweraars van Assen, Coevorden, Hoogeveen en Meppel hebben gezamenlijk 70 jeugdleden. In 2018 zijn er drie jeugdleden doorgestroomd naar de reguliere brandweer. De verbinding tussen de jeugdbrandweer en de reguliere brandweer is sterker geworden. Zo wordt de jeugd gevraagd om bij te dragen aan diverse oefeningen en andere activiteiten.

Veiligheidsmonitor

In 2018 werden de uitkomsten bekend van de Veiligheidsmonitor en die lieten zien dat meer dan een kwart (27%) van de inwoners had wel eens gehoord van de Veiligheidsregio Drenthe. Ook zijn de inwoners gevraagd naar de belangrijkheid van de taken van VRD. De mate waarin de inwoners bekend zijn met de VRD varieert. Jongeren zijn minder goed op de hoogte zijn van VRD en minder bekend zijn met de taken van VRD dan volwassenen en ouderen. Over risicobeleving vermeldt de rapportage van de Veiligheidsmonitor dat een kwart van de respondenten weet welke risico's er in hun directe woonomgeving zijn en dat ruim driekwart van de inwoners graag geïnformeerd wordt over risicovolle situaties.

De uitkomsten van de Veiligheidsmonitor geven aanleiding tot de volgende acties die in 2019 een vervolg krijgen: het koppelen van de website Risicowijzer Drenthe aan de website VRD en het ontwikkelen van een communicatiekalender.

In gesprek met gemeenteraden

De VRD is van en voor de Drentse gemeenten. Om van elkaar te weten wat er speelt en wat belangrijk is, voert de VRD jaarlijks het gesprek met de gemeenteraden. In het najaar van 2018 hebben er negen bijeenkomsten plaatsgevonden. Deze stonden voornamelijk in het teken van kennismaken en de uitdagingen en kansen om de brandweezorg nu en in de toekomst te blijven organiseren.

Financieel

Programma Samenleving		Primair	Wijziging	Begroting	Realisatie	Saldo
Jeugdbrandweer	Lasten	48	0	-48	-26	21
	Baten	1	2	4	5	2
Huisvesting	Lasten	-914	-1.051	-1.965	-1.982	-17
	Baten	0	793	793	866	73
Totaal Samenleving		-865	-256	-1.216	-1.137	79

De kosten binnen deze missielijn waren € 79.000,- lager.

- Dit wordt vooral veroorzaakt door lagere energielasten bij de verschillende brandweerposten van € 56.000,-.
- Ook zijn de kosten voor Jeugdbrandweer binnen dit programma lager. Dit wordt veroorzaakt door dat een deel van de kosten elders worden verantwoord, het gaat hier met name om kleding en het gebruik van materieel € 23.000,-.

WIJ ZIJN EEN VITALE EN FLEXIBELE ORGANISATIE

De medewerkers van de VRD willen werken in een organisatie gebaseerd op vakmanschap, verbinding en vertrouwen. Dit sluit ook aan op trends en ontwikkelingen die in de samenleving plaatsvinden. Het werken op basis van waarden vraagt om een andere organisatiecultuur en –structuur en nieuwe ‘zekerheden’. Om als organisatie ambities waar te kunnen maken, is het belangrijk dat medewerkers goed en gelukkig zijn in hun vak en met plezier bij de VRD werken. Ook het bevorderen van gezondheid en vitaliteit speelt hierbij een rol.

Wat is gerealiseerd?

Moreel kompas

Ambtenaren moeten zich aan gedragsregels houden. Het is gebruikelijk om dit te bekrachtigen met een ambtseed. Binnen VRD is in overleg met medewerkers besloten hiervoor een andere vorm te vinden en het gesprek te voeren over het morele kompas. In 2018 zijn 6 bijeenkomsten geweest waarin de directeur en een portefeuillehouder met de medewerkers in gesprek zijn gegaan over het morele kompas van een ieder in de organisatie. Vervolgens ondertekenen medewerkers het manifest door de digitale handtekening te plaatsen onder de stelling ‘ja, ik sluit mij aan bij de waarden van de organisatie en beloof mijn best te doen ernaar te handelen’. In 2018 hebben 216 medewerker dit gedaan. In 2019 zijn de overige bijeenkomsten gepland.

Nieuwe arbodienst en keuringen

In het tweede kwartaal van 2018 is de nieuwe arbodienst gestart voor de VRD. Het afgelopen jaar hebben in totaal 418 medewerkers het Periodieke Preventief Medisch Onderzoek (PPMO) doorlopen.

Onderzoek Mentale kracht en fysieke gezondheid

Het afgelopen jaar is geïnvesteerd in de mentale fitheid en de fysieke gezondheid van de medewerkers; twee stagiaires van de opleiding ‘MSc Healthy Ageing Professional’ hebben onderzoek gedaan naar de mentale kracht en de ervaren gezondheid de medewerkers. Als opvolging van de aanbevelingen is er o.a. een gezondheidsweek georganiseerd om bewustwording bij de medewerkers te vergroten en hen kennis te laten maken met diverse vormen die bijdragen aan mentale en fysieke fitheid. Een effect is dat medewerkers nu met eigen initiatieven komen om samen met collega’s fysiek gezond te worden en te blijven.

Duurzame inzetbaarheid

Om medewerkers nu en in de toekomst inzetbaar te houden zijn verschillende activiteiten uitgevoerd. Medewerkers worden uitgedaagd om hun eigen talenten te ontdekken middels diverse workshops. Een functiebeschrijving is niet meer leidend in de taken die de medewerker uitvoert. Steeds meer medewerkers bewegen zich door de gehele organisatie en zetten hun talenten en vaardigheden in daar waar dat het op dat moment nodig is.

Veiligheidshuis

Het AB heeft besloten de netwerksamenwerking van de Drentse gemeenten en ketenpartners in het Veiligheidshuis Drenthe te faciliteren door de VRD. Sinds het najaar zijn de medewerkers gehuisvest in het gebouw aan de Mien Ruysweg in Assen.

Veilige Publieke taak

In Drenthe hebben in 2018 twee grotere incidenten plaatsgevonden in de sfeer van Veilige Publieke Taak. Deze incidenten halen het nieuws of worden intern gemeld. Op basis van eerder onderzoek kan worden aangenomen dat hinderlijk gedrag vanuit publiek vaker voorkomt maar niet leidt tot aangifte en/of berichten in de media.

Onrust jaarwisseling Geesbrug

In Geesbrug moest kort na middernacht de ME van de politie ingezet worden bij een incident waarbij ook de brandweer aanwezig was. Er vinden gesprekken plaats tussen inwoners van Geesbrug, politie, gemeente en brandweer om onrust komende jaren te voorkomen.

Aangifte na klap brandweerman

In Klazienaveen is op 31 december 2018 tijdens bluswerkzaamheden een brandweerman geslagen door een omstander. Daarvan heeft de VRD aangifte gedaan. De brandweerman schoot een medewerker van de regionale afvaldienst te hulp waarna de woedde zich op hem richtte. Verder werd bij dit incident met vuurwerk naar brandweermensen gegooid, werd er op slangen gestaan en werden er intimiderende teksten geroepen. De aanwezige brandweermensen voelden zich onveilig.

In 2017 is er een aanbieder gekozen voor het verzorgen van een proeftraining Omgaan met Stressvolle situaties. De inhoud van de training gaat om het herkennen van agressieve situaties en vooral welk gevoel dit oproept. Vanuit herkenning van dit gevoel wordt een handelingsperspectief aangeboden. Het afgelopen jaar hebben ongeveer 20 mensen, zowel repressief als kantoorpersoneel, deze training van een dagdeel gevolgd. In 2019 krijgt de training een vervolg.

een dagdeel gevolgd. In 2019 krijgt de training een vervolg

Financieel

Programma Organisatie (overhead)		Primair	Wijziging	Begroting	Realisatie	Saldo
ICT	Lasten	-837	13	-824	-746	78
Ondersteunende functies	Lasten	-1.141	-277	-1.418	-1.430	-12
	Baten	44	41	85	88	3
Investerings	Lasten	-3.437	380	-3.057	-3.249	-192
	Baten	5	113	118	159	41
Personeel	Lasten	-3.276	-204	-3.479	-3.568	-89
	Baten	0	53	53	77	25
Totaal Organisatie (overhead)		-8.642	119	-8.523	-8.668	-145

De belangrijkste oorzaak van de hogere kosten van € 145.000,- binnen het programma Organisatie ontstaat door de hogere investeringslasten. De kapitaallasten vallen € 151.000,- hoger uit. Dit heeft de volgende oorzaken:

- In 2018 is geen compensatie van € 60.000,- ontvangen, zoals besloten door het Algemeen Bestuur op 23 maart 2016.
- Verder zijn de kapitaallasten toegenomen door een aantal nieuwe noodzakelijke investeringen in 2017, zoals een auto voor brandonderzoek, Ad-blue trolleys en huisvesting voor Assen-Oost en Veenhuizen.

Financiële en algemene dekkingsmiddelen

Dit hoofdstuk geeft inzicht in de dekkingsmiddelen die de VRD te beschikking staan voor de uitvoering van het taken. Het betreft hier de gemeentelijke- en de rijksbijdrage. Ook de stelpost voor prijsontwikkeling is hier opgenomen.

Algemene dekkingsmiddelen

Dekkingsbronnen		Primair	Wijziging	Begroting	Realisatie	Saldo
Gemeentelijke bijdrage	Baten	23.205	507	23.712	23.712	0
Bdur	Baten	5.320	107	5.427	5.927	500
Overige inkomsten/uitgaven	Lasten	-87	87	0	-92	-92
Totaal aan dekkingsbronnen		28.438	701	29.139	29.547	408

In november is van het rijk een bedrag van € 500.000,- als compensatie voor toekomstige frictiekosten ontvangen voor het moment dat het beheer van de meldkamer daadwerkelijk wordt overgedragen aan de Landelijke Meldkamer Samenwerking. Voorstel is dit bedrag aan de bestemmingsreserve toe te voegen om frictiekosten op te kunnen opvangen na de samenvoeging in 2020. De oorzaak voor de hogere uitgaven van € 92.000,- bij overige inkomsten/uitgaven voorgaand boekjaar betreffen in hoofdzaak het geconstateerde bedrag voor te weinig afgedragen ZVW-premie in de jaren 2014 t/m 2017.

PARAGRAFEN

De van toepassing zijnde paragrafen op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording voor de VRD zijn:

- Weerstandvermogen en risicobeheersing
- Financiering
- Verbonden partijen
- Bedrijfsvoering
- Onderhoud kapitaalgoederen

Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft de relatie weer tussen de risico's waar geen maatregelen voor zijn getroffen en de weerstandscapaciteit die de gemeenschappelijke regeling heeft om de niet begrote kosten op te vangen. De paragraaf is als volgt opgebouwd:

- Risicobeleid
- Weerstandscapaciteit
- Risico-inventarisatie per 31 december 2018

Risicobeleid

Beleidsuitgangspunten:

In de nota reserves (2013) staan de beleidsuitgangspunten voor het weerstandsvermogen:

- De maximale algemene reserve bedraagt 5% van de begrote uitgaven
- Het minimale algemene reserve bedraagt 1% van de begrote uitgaven.

Weerstandscapaciteit

De begrote uitgaven van de begroting 2017 bedragen € 29.769.000,-. Dit houdt in dat het weerstandsvermogen minimaal € 297.690,- en maximaal € 1.488.450,- moet bedragen. Het huidige weerstandsvermogen bedraagt 0,8% van de begrote uitgaven, eind 2018 bedraagt het saldo van de algemene reserve € 240.418,-. Voorgesteld wordt om de algemene reserve aan te vullen tot € 490.418 en daarmee tot 1,65%.

Risico-inventarisatie per 31 december 2018

Bij de risico-inventarisatie worden de daadwerkelijke risico's (navolgende tabel) beoordeeld en hoe die zich verhouden ten opzichte van de weerstandscapaciteit.

Proces	Risico	Kans	Financiële bandbreedte	Incidenteel Structureel	Bedrag
Personeel	WNRA	groot	gemiddeld	i	210.000
Personeel	Europese uitspraak "Brandweervrijwilliger"	gemiddeld	gemiddeld	i	150.000
Personeel	Aanbesteden Ongevallenverzekering	gemiddeld	gemiddeld	i	150.000
Materieel	Ontwikkelingen materieel	gemiddeld	gemiddeld	i	150.000
Organisatie	Landelijke Meldkamer Samenwerking	gemiddeld	klein	i	37.500
Totaal risico's					697.500

Toelichting per risico:

WNRA – Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren

Ingaande 1 januari 2020 treedt de WNRA in werking. Deze wet zorgt ervoor dat ambtenaren dezelfde rechten krijgen als werknemers in het bedrijfsleven. De invoering van de wet brengt implementatiewerkzaamheden met zich mee en een mogelijk financieel risico. De brandweervrijwilligers zullen met het huidige voorstel op grond van een arbeidsovereenkomst werkzaam zijn. Vanwege de verscheidenheid aan groepen medewerkers en de verschillende arbeidsvoorwaardenregelingen die voor hen gelden is uitstel verleent tot 1 januari 2021 aan de veiligheidsregio's.

Rechtspositie Brandweervrijwilliger

De minister van Justitie en Veiligheid heeft met de brief van 10 december 2018 de Tweede kamer geïnformeerd over de uitkomsten van het onderzoek over de rechtspositie van brandweervrijwilligers in relatie tot Europese- en internationale regelgeving. Kort gezegd wordt geconcludeerd dat er een reëel risico bestaat dat elementen in de rechtspositie van de brandweervrijwilligers in strijd zijn met de normen uit Europese en internationale regelgeving en jurisprudentie van het Europese hof. Samen met de werkgevers wil de minister kijken op welke wijze het aspect vrijwilligheid, wat zo kenmerkend is voor Nederland, kan blijven.

Ongevallenverzekering

Medewerkers van de VRD doen hun werkzaamheden vaak in risicovolle omstandigheden. Onze ongevallenverzekering loopt af op 31 december 2022 en is in de huidige vorm niet meer mogelijk. De VRD gaat onderzoeken wat en hoe en op welke manier we risico's willen opvangen. Dit vraagt om een zorgvuldig proces. Wij zoeken een partner op verzekeringsgebied die vanuit de mens werkt en niet vanuit protocollen en procedures. Kortom een partner die past bij de waarden van de VRD.

Ontwikkelingen materieel:

- Markt
- Technologie
- Milieu

De VRD wordt ten aanzien van materieel met een aantal ontwikkelingen geconfronteerd met daarbij horende risico's. We zien dat door voortschrijdende technische ontwikkelingen, wet- en regelgeving de aanschafprijzen stijgen. Daarnaast zien we door technologische ontwikkelingen dat een deel van ons huidige materieel sneller vervangen zal moeten worden dan waar bij aanschaf rekening mee is gehouden. Ook zal strengere veiligheids- en milieunormen van invloed zijn op ons materieelbestand.

Landelijk Meldkamer Samenwerking

De ontwikkelingen over de integratie van de Meldkamer in de Landelijke Meldkamer Samenwerking blijven een punt van aandacht. De financiële effecten van de samenvoeging zijn nog onvoldoende duidelijk en daarom blijft dit risico actueel.

Uit de tabel blijkt dat alle risico's zijn gewogen naar de kans dat ze zich kunnen voordoen en de financiële gevolgen die ze voor de VRD kunnen hebben. In geld gewaardeerd betekent dit een bedrag van € 697.500,-, waarvan de ontwikkelingen rondom de WNRA en Europese regelgeving omtrent de Brandweervrijwilliger de grootste risico's vormen. Bij het inventariseren van de risico's is het voorzichtigheidsprincipe in acht genomen. Dit betekent dat rekening gehouden is met alle mogelijke risico's op balansdatum met het besef dat alle risico's zich nooit tegelijkertijd zullen voordoen.

Financiering

Het Rijk stelt regels aan hoe gemeenten en provincies hun geld en kapitaal beheren. Die regels staan in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido). Hoeveel geld gemeenten en provincies mogen lenen, is afhankelijk van de hoogte van de begroting.

- De kasgeldlimiet bepaalt hoeveel geld geleend mag worden voor een periode van maximaal 1 jaar.
- De renterisiconorm schrijft voor hoeveel maximaal geleend mag worden voor een periode langer dan 1 jaar.

Gemeenten en provincies mogen liquide middelen aanhouden bij de schatkist (schatkistbankieren). Hier krijgen ze een rentevergoeding voor.

Doelstellingen VRD

De VRD hanteert de volgende doelstellingen op gebied van financiering:

- voldoende liquiditeiten beschikbaar hebben om de vastgestelde plannen te kunnen uitvoeren
- beheersen van de risico's die zijn verbonden aan de financieringsfunctie, zoals renterisico en debiteurenrisico
- minimaliseren van de kosten van geldleningen
- verkrijgen en handhaven van toegang tot de financiële markten

Renterisico kort en langlopende financiering

Kasgeldlimiet

De door het Rijk opgelegde kasgeldlimiet beperkt het risico van stijgende rentelasten voor de kortlopende financiering. De limiet beperkt de maximale omvang van de gemiddelde korte schuld tot 8,2% van de totale lasten (€ 29.769.000,-) van de programmabegroting. Voor 2018 bedraagt de limiet € 2.441.000,-. In 2018 zijn wij binnen de gestelde norm gebleven.

	Berekening kasgeldlimiet 2018 (bedrag * € 1.000)	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
1 Toegestane kasgeldlimiet					
* In procenten van de grondslag		8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
* In bedrag		2.441	2.441	2.441	2.441
2 Omvang vlottende schuld		2.050	1.859	1.515	1.918
3 Vlottende middelen		3.389	1.878	2.301	5.364
Toets kasgeldlimiet					
4 Totaal netto vlottende schuld		-1.339	-19	-786	-3.446
Toegestane kasgeldlimiet		2.441	2.441	2.441	2.441
Ruimte		3.780	2.460	3.227	5.887

Renterisiconorm

De renterisiconorm beperkt het renterisico op de langlopende financiering. De norm bevordert de spreiding van de looptijd van de kapitaalmarktleningen (looptijd lening > 1 jaar) door de omvang te beperken van de leningen waarvoor de rente in een bepaald jaar moeten worden aangepast. Het Rijk heeft de maximale omvang van leningen met een renteaanpassing vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. Voor de VRD komt het neer op een bedrag van € 4.700.000,-. In 2018 is de VRD onder de gestelde norm gebleven.

Renterisiconorm (in mln. Euro's)		2017	2018
Berekening renterisiconorm			
1	Begrotingstotaal aan lasten	29,1	29,8
2	Vastgesteld percentage	20%	20%
3	Renterisiconorm, in bedrag (1x2)	5,8	6,0
Berekening renterisico			
4	Renteherzieningen	0	0
5	Betaalde aflossingen	1,46	1,79
6	Renterisico (4+5)	1,46	1,79
Toets aan renterisiconorm			
3	Renterisiconorm, in bedrag	5,8	6,0
6	Renterisico	1,46	1,79
	Ruimte + / overschrijding - (3-6)	4,4	4,2

Kasstroom/Emu overzicht

	Begroting	Rekening		Begroting	
	2018	2018	2019	2020	2021
Kasstroomoverzicht					
Resultaat voor reserves	-630.000	-235.545	-165.300	-18.399	-
Operationele activiteiten	-630.000	-235.545	-165.300	-18.399	-
Investeringsactiviteiten	-3.615.630	-3.155.280	-3.574.518	-2.605.328	-3.011.698
Afschrijvingen	3.062.419	3.261.224	3.122.419	3.182.419	3.242.419
Mutatie Voorzieningen	542.029	2.913.982	464.752	69.993	-332.940
Saldo	-641.182	2.784.381	-152.647	628.685	-102.219
Financieringsactiviteiten					
Aflossing leningen	-1.794.750	-1.794.750	-1.795.684	-1.796.670	-1.797.711
Mutatie Uitgezetttte leningen	-693	-731	-693	-693	-693
Mutatie Vorderingen	1.817.040	-302.704	1.800.000	650.000	-
Mutatie Overlopenden activa	79.810	-563.020	-	-	-
Mutatie kortlopende schulden	113.737	-161.839	147.639	517.293	1.899.236
Saldo	215.144	-2.823.045	151.262	-630.070	100.832
Mutatie liquide middelen	-426.038	-38.663	-1.386	-1.386	-1.387
Liquide middelen	49	-20.669	-	-	-
Stand 1 januari	249.951	311.629	250.000	250.000	250.000
Stand 31 december	250.000	290.960	250.000	250.000	250.000

De liquiditeitspositie per 1 januari 2018 is door het aantrekken van een nieuwe lening in 2017 weer op niveau. Waarschijnlijk is in de loop van 2020 een nieuwe langlopende lening noodzakelijk.

Verbonden Partijen

Definitie Verbonden Partij

Een Verbonden Partij (VP) is een privaot- of publiekrechtelijke organisatie waarin de VRD een financieel én een bestuurlijk belang heeft. Er is sprake van een financieel belang als de VRD aansprakelijk is bij het niet nakomen van de verplichtingen door de rechtspersoon. Er is sprake van een bestuurlijk belang als de VRD vertegenwoordigd is in het bestuur of zeggenschap daarin kan uitoefenen. De Verbonden Partijen (VP) is een instrument voor het realiseren van de doelstellingen van de VRD. De VRD bepaalt de aard en omvang van de bijdrage en niet de VP. Dat betekent dat de VRD aandacht besteedt aan de taak van de VP en dat de verantwoording zodanig gestalte moet krijgen dat duidelijk wordt welke bijdrage de VP levert en tegen welke kosten. Er is geen deelname van de VRD in het vermogen maar er wordt wel bijgedragen aan de exploitatie.

Stichting BON

De bestuurlijke deelname, samen met de veiligheidsregio's Fryslân en Groningen, in de Stichting Brandweeroopleidingen Noord (BON) benadert de definitie van een verbonden partij. Er is echter volgens de statuten geen sprake van een financieel belang in de stichting. De stichting is aandeelhouder in de BON B.V. De BON B.V. heeft een 100%-deelneming in Oefencentrum Noord B.V. en Brandweeroopleidingen Noord B.V.

Instituut Fysieke Veiligheid

Dit is de organisatie die de krachten bundelt op het terrein van de fysieke veiligheid in Nederland. Het Instituut wordt bestuurd door de voorzitters van de 25 veiligheidsregio's. Zo levert het IFV onder andere een bijdrage aan de brandweeroopleidingen en het delen van informatie en expertise. Ook houdt het IFV zich bezig met het verwerven en beheren van materieel, uitrusting en telecommunicatievoorzieningen. De VRD betaalt jaarlijks een contributie.

Stichting Beheer Openbare Voorziening MkNN

Het doel van de stichting is het beheer van de locatie van de meldkamer in Drachten. Er wordt bestuurlijk deelgenomen in de stichting en een kleine bijdrage betaald.

Samenwerkingspartijen

De VRD kan haar taken beter uitvoeren in samenwerking met andere partijen. De beste resultaten uit samenwerking zijn te behalen als de betrokken partijen zich vanzelfsprekend met elkaar verbonden voelen. Bijvoorbeeld vanwege gemeenschappelijke waarden of belangen. Kwaliteit- en resultaatverbetering staan voorop. Voorbeelden van samenwerking zijn:

- dienstverleningsovereenkomst met de Gemeente Assen voor de uitvoering van de salarisadministratie
- dienstverleningsovereenkomst met GGD Drenthe voor de administratievoering van de GHOR
- samenwerkingsovereenkomst met Veiligheidsregio Fryslân en Groningen voor de uitvoering van de meldkamer
- samenwerkingsovereenkomst Zorg- en veiligheidshuis Drenthe (Pijofach AB besluit 3-10-2018)

Paragraaf Bedrijfsvoering

Informatievoorziening

Andere manieren van het organiseren van het werk vraagt andere informatie, toegankelijkheid van informatie en informatie om te kunnen verantwoorden. Om de toegankelijkheid van informatie te vergroten, maar ook om beschikbare informatie beter te kunnen gebruiken in het dagelijks werk is er in 2018 een volgende stap gerealiseerd. Er is een nieuwe vorm van de bestuursrapportage ontwikkeld die elk kwartaal aan het bestuur wordt aangeboden en is er het openbare informatieportaal "Feiten en Cijfers", waar actuele gegevens van de VRD zichtbaar zijn. Ook de brandweerposten worden ondersteund met actuele overzichten en rapportages. In het meerjarig programma Digitale Werkomgeving (DWO) wordt gewerkt aan een nieuwe informatievoorziening voor alle medewerkers. Dit is een werkomgeving waar iedere medewerker alle informatie, collega's en tools vindt die men nodig heeft om het werk te kunnen doen. In 2017 is hier op hoofdlijnen een ontwerp van gemaakt. In 2018 is dit samen met de medewerkers omgezet naar een specifiek ontwerp en is gestart met de voorbereidingen voor de uitvoering.

Informatieveiligheid

Privacygevoelige informatie wordt zorgvuldig en integer behandeld. Het Informatieveiligheidsbeleid en het beleid fysieke- en logische toegangscontrole is vastgesteld. Aan bewustwording is veel aandacht gegeven door uitgevoerde Privacy Impact Analyses en Risico Analyses op verschillende processen. Ook is in het kader van informatieveiligheid meegedaan aan een landelijke collegiale toets. Hieruit kwam naar voren dat er weliswaar aandachtspunten voor de langere termijn zijn maar gegeven de landelijke ambities van het IFV voor 2018 de VRD op koers ligt.

Andere manier van kwaliteit meten

In 2018 is gestart met een nieuwe verantwoordingscyclus. Dit was een "pilot" jaar is, waarin de verantwoording zich heeft doorontwikkeld. Ieder kwartaal wordt het algemeen bestuur van de VRD geïnformeerd over de inhoudelijke en financiële prestaties. Deze rapportage is kort en bondig en gaat in op actualiteiten, trends en afwijkingen van de begroting 2018. De inhoudelijke prestaties worden door middel van verhalen toegelicht.

Huisvesting

Bij de regionalisering van de brandweer in 2013 is afgesproken dat het huisvesten van de brandweer een verantwoordelijkheid is van de gemeenten en dat de VRD zorgdraagt voor de brandweezorg. De destijds gemaakte afspraken waren passend in die tijd en situatie. De ervaringen van de afgelopen vijf jaar en ontwikkelingen in de maatschappij die elkaar steeds sneller opvolgen geven aanleiding deze werkwijze te herzien. In 2018 heeft het AB ingestemd om een gedragen toekomstbeeld te ontwikkelen. Samen met de gemeenten Hoogeveen, Westerveld en Tynaarlo is deze verkenning ingezet en zijn gesprekken gevoerd over een aantal ontwikkelingen: grootschalig onderhoud/aanpassing vanuit RI&E 2017, duurzaamheid wensen en nieuwbouwplannen.

Cijfers

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal medewerkers dat in dienst is gekomen en uit dienst is gegaan.

In dienst/ Uit dienst	2015		2016		2017		2018	
	In	uit	In	Uit	In	Uit	In	Uit
Vast personeel	13	10	7	7	9	8	25	14
Vrijwilligers	42	62	79	52	40	48	59	35

In 2018 zien we een stijging van het vast personeel met per saldo 11 medewerkers. Deze stijging wordt veroorzaakt door in het dienstnemen van personeel bij het Zorg en Veiligheidshuis Drenthe (4). De afgelopen jaren zijn een aantal collega's op officiers niveau vertrokken. In eerste instantie hebben wij deze collega's niet vervangen. Toch is er behoefte aan medewerkers met die inhoudelijke kennis. Samen met Groningen en Friesland hebben wij 2 nieuwe officieren geworven. De eerste maanden zijn zij nog in opleiding. Na de opleiding zullen zij samen met de Groningse en Friese collega's diverse projecten in 3Noord verband gaan oppakken. De afgelopen jaren zijn wij terughoudend geweest met het invullen van vacatures. In eerste instantie zijn voor bepaalde plekken mensen ingehuurd. In 2018 zijn een aantal mensen die wij inhuren in dienst gekomen.

Ongeveer de helft van de brandweerposten in Drenthe kampen met personele problemen. Dat betekent niet (altijd) dat er geen nieuwe mensen worden gevonden, maar dat het moeilijk is om mensen te vinden die altijd (met name overdag) beschikbaar zijn. Daarnaast zien we ook een trend dat het verloop van vrijwilligers toeneemt. Zo is de gemiddelde leeftijd van instromers 32 jaar en de gemiddelde leeftijd van uitstromers 42 jaar. Ondanks het loslaten van de maximale leeftijd dat men actief mag zijn bij de brandweer besluiten mensen eerder te stoppen.

Het gemiddelde verloop van de afgelopen jaren is 54, oftewel 7%.

Verzuim

Het ziekteverzuim was in 2018 3,55%.

Het percentage wordt vooral beïnvloed door lang verzuim. Het korte en middellang verzuim is opnieuw laag.

	2018	2017	2016
Verzuimpercentage	3,55%	3,66%	3,12%
Meldingsfrequentie	0,56%	0,61%	0,74%
Kort verzuim 0-7 dagen	0,55%	0,40%	0,51%
Middellang verzuim 8-42 dagen	0,34%	0,46%	0,50%
Lang verzuim 43 - 365 dagen	1,03%	2,18%	1,97%
Langer dan 365 dagen	1,22%	0,62%	0,12%

Het verzuim langer dan 365 dagen is gestegen. Dit komt door het langdurig ziek zijn van twee medewerkers.

Onderhoud kapitaalgoederen (investeringen)

Kapitaallasten materieel

Er wordt in de bijdrage van de basisbrandweezorg uitgegaan van een bijdrage in het materieel op basis van het materieel vervangingsplan. De basis hiervoor is het overgenomen materieel van de gemeenten. De VRD moet binnen deze bijdrage zorgdragen voor de financiering en vervanging van het materieel. Dit betekent dat de afschrijvingslasten de komende jaren stijgen. Hiervoor is jaarlijks een verhoging van de gemeentelijke bijdrage van € 60.000,- noodzakelijk.

Huisvesting

Ook in 2018 zijn er gesprekken met de gemeenten geweest over de wijze waarop de huisvesting geregeld wordt en wat hier de financiële gevolgen van zijn. Dit krijgt een vervolg in de komende jaren.

Investerings 2018

Voor het investeringsoverzicht 2018 wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

VAN BEGROTING 2018 NAAR JAARSTUKKEN 2018:

Deze leeswijzer heeft tot doel uitleg te geven over de financiële verbinding tussen de begroting 2018 en de jaarstukken 2018.

In 2018 is er voor gekozen om de inrichting van de beleidsmatige begroting te baseren op vier missielijnen (de nieuwe "programma's" vanuit het perspectief van BBV wet- en regelgeving).

De vier missielijnen zijn:

- Wij treden op bij calamiteiten en crises;
- Wij vergroten de bewustwording over fysieke veiligheid;
- Wij zijn onderdeel van de samenleving;
- Wij zijn een vitale en flexibele organisatie.

Het doel van deze nieuwe opzet is beter zicht op en meer richting te geven aan de wijze waarop de VRD – met oog voor de ontwikkelingen – invulling wil geven aan haar opdracht.

Aan deze missielijnen waren geen financiële begrotingen toegekend. Hiermee is een verantwoordingsissue ontstaan. De financiële begroting is ingericht volgens de traditionele programma's, conform voorgaande jaren. Derhalve is een verschil ontstaan tussen de beleidsmatige begroting en de financiële begroting. Vanuit BBV wet- en regelgeving had dit verband wel moeten worden gemaakt.

In deze jaarstukken 2018 geeft dit een dual beeld, de beleidsbegroting naar missielijnen en de jaarrekening naar programma's, dit vraagt wel om nadere duiding. Om tot een goede verantwoording te komen wordt dit beeld in de tabellen I en II bij de recapitulatie van de jaarrekening hierna nader toegelicht en verduidelijkt.

Vanaf de begroting 2019 doet zich dit probleem niet meer voor, de missielijnen zijn de nieuwe programma's. Dit wordt vastgelegd in nog aan te bieden actualisatie van de financiële verordening. In deze begroting zijn zowel de beleids- als financiële begroting opgesteld conform deze programma indeling.

Recapitulatie Jaarrekening

		Begroting 2018					
Primaire taken		L/B	Primair	Wijziging	Begroting	Realisatie	Saldo
Brandweezorg	Huisvesting	Lasten	0	-472	-472	-435	38
		Baten	0	37	37	59	23
	Incidentbestrijding	Lasten	-4.913	-175	-5.088	-5.180	-93
		Baten	1	16	17	8	-9
	Operationele informatievoorziening	lasten	-155	-21	-176	-172	3
		Risicobeheersing	Lasten	-96	6	-90	-133
		Baten	208	0	208	310	102
		Techniek en Logistiek	Lasten	-1.187	-197	-1.384	-1.443
	Baten		132	-132	0	45	45
	Vakbekwaamheid	Lasten	-1.744	-38	-1.782	-1.488	294
		Baten	9	-8	2	63	62
	Saldo Brandweezorg		-7.745	-983	-8.728	-8.365	362
Multidisciplinaire	Multidisciplinaire samenwerking	Lasten	-252	-36	-288	-390	-102
		Baten	0	0	0	108	108
	Saldo Multidisciplinaire samenwerking		-252	-36	-288	-282	6
GHOR	GHOR	Lasten	-1.264	51	-1.213	-1.248	-35
	Saldo GHOR		-1.264	51	-1.213	-1.248	-35
Investeringsen	Investeringsen	Lasten	-3.437	380	-3.057	-3.249	-192
		Baten	5	113	118	159	41
	Saldo investeringen		-3.432	493	-2.939	-3.090	-151
Personeel	Personeel	Lasten	-9.515	-592	-10.108	-10.364	-256
		Baten	0	153	153	225	72
	Saldo Personeel		-9.515	-440	-9.955	-10.139	-184
	Subtotaal		-22.208	-914	-23.122	-23.124	-2
Bestuur en ondersteuning							
	ICT	Lasten	-837	13	-824	-746	78
	Ondersteunende functies	Lasten	-1.141	-277	-1.418	-1.430	-12
		Baten	44	41	85	88	3
	Huisvesting	Lasten	-914	-579	-1.493	-1.548	-55
		Baten	0	756	756	807	50
	Personeel	Lasten	-3.587	-223	-3.810	-3.907	-97
		Baten	0	57	57	85	27
	Subtotaal		-6.435	-211	-6.646	-6.651	-5
Totaal aan lasten			-28.643	-1.126	-29.769	-29.775	-7
Dekkingsbronnen							
	Gemeentelijke bijdrage	Baten	23.205	507	23.712	23.712	0
	Bdur	Baten	5.320	107	5.427	5.927	500
	Overige inkomsten/uitgaven	Lasten	-87	87	0	-92	-92
Totaal aan dekkingsbronnen			28.438	701	29.139	29.547	408
Resultaat voor bestemming			-205	-425	-630	-228	402
Reserves	Mutatie reserves	Onttrekking	205	425	630	598	-32
		Toevoeging	0	0		-8	-8
Resultaat na bestemming			0	0	0	363	363

Begrotingsoverschrijding

Bovenstaande tabel kent nog de traditionele programma indeling. Bij beoordeling vanuit het perspectief van de BBV zijn er 3 begrotingsoverschrijdingen. Er zijn kostenoverschrijdingen bij de GHOR, Investerings en Personeel. De overschrijding van de GHOR komt door de naheffing BTW door de belastingdienst eind december 2018. Hiervoor was geen tijdige maatregel gevraagd simpelweg omdat deze niet in een vroeger stadium bekend was. De overschrijdingen van Investerings en Personeel ontstaan ten gevolge van het werken met de 2 verschillende verantwoording systematieken (missielijnen versus programma's) zoals genoemd in bovenstaande toelichting. Hierdoor is de uitzetting van de begroting met de wijziging van 18 december vastgesteld door het algemeen bestuur niet verwerkt zoals wenselijk was geweest vanuit BBV oogpunt. In de begrotingswijziging werd gesproken over uitzetting bij brandweezorg (hogere kosten voor droogte € 250.000,- en hogere kosten van vrijwilligheid € 200.000,-) en kosten onderzoek crisisorganisatie (€ 50.000,-). De laatste was eenvoudig toe te rekenen aan Multidisciplinaire samenwerking. De andere beide bedragen zijn in de gewijzigde begroting opgenomen onder Brandweezorg (€ 400.000,-) en Personeel (€ 50.000,-). Het was wenselijk geweest dit verder uit te splitsen naar meerdere producten en programma's.

In de financiële verantwoording bij de kwartaalrapportages zijn de kostenoverschrijdingen van Investerings en Personeel gemeld, maar bij het uitwerken van de begrotingswijziging is hier onvoldoende rekening mee gehouden. De begrotingswijziging is opgesteld rekening houdend met de missielijnen en te weinig met de traditionele programma's. Het gevolg is dat volgens de BBV nu dus op regelniveau sprake is van begrotingsoverschrijding, en daarmee onrechtmatigheid terwijl uitzetting in december was gevraagd om onrechtmatigheid te voorkomen.

De uitzetting van kosten betroffen niet alleen Brandweezorg en Personeel maar hadden ook betrekking op:

Oorzaak kostenuitzetting	Programma B'2018	Missielijn	Product
Droogte:			
Inzet vrijwilligers	Brandweezorg	Calamiteiten en crises	Incidentbestrijding
Inzet vast personeel	Brandweezorg	Calamiteiten en crises	Incidentbestrijding
Inzet derden	Brandweezorg	Calamiteiten en crises	Incidentbestrijding
Catering	Bedrijfsvoering	Organisatie	Personeel
Brandstofkosten	Brandweezorg	Calamiteiten en crises	Techniek en logistiek
Onderhoudskosten	Brandweezorg	Calamiteiten en crises	Techniek en logistiek
Kosten evaluatie(leertafel)	Multidisciplinaire veiligheid	Bewustwording	Multidisciplinaire samenwerking
Vrijwilligheid:			
Verloop	Brandweezorg	Calamiteiten en crises	Incidentbestrijding
Kleding	Investerings	Organisatie	Investerings
Opleiden	Brandweezorg	Calamiteiten en crises	Vakbekwaamheid
Werving	Bedrijfsvoering	Organisatie	Personeel
Werkgeversvergoeding	Brandweezorg	Calamiteiten en crises	Incidentbestrijding
Binden en boeien(PV regeling)	Bedrijfsvoering	Organisatie	Personeel
Technische innovatie(pagers)	Brandweezorg	Calamiteiten en crises	Operationele informatievoorziening

Vertaaltabel:

Zoals in de leeswijzer van dit jaarverslag is aangegeven hebben we bij de verantwoording van de begroting 2018 naar deze jaarstukken te maken met een begroting in transitie. Deze transitie zorgt voor discrepantie tussen de verschillende formele verantwoordingen. Daarom deze verduidelijking van de transitie. In de beleidsbegroting spreken we over missielijnen en in de financiële begroting over programma's. De beleidsbegroting was niet financieel opgesteld en die wordt nu ook financieel verantwoord. Hiermee vindt verantwoording plaats op twee verschillende aspecten. Met onderstaande tabellen geven we uitleg over de verbanden tussen de twee verantwoording systematieken:

Tabel I is de verantwoording naar de traditionele programma's, conform de financiële begroting en zoals wij op basis van het BBV zouden moeten rapporteren. In de 3e kolom 'Missielijn' is aangegeven op welke wijze de onderdelen van deze programma's terugkomen in de verantwoording van de beleidsbegroting om de financiële vertaalslag te kunnen maken. In tabel II is de financiële verantwoording opgenomen op missielijnen niveau.

Tabel I - Vertaalslag programma's naar missielijnen

Primaire taken	Product	Missielijn	L/B	Primair	Wijziging	Begroting	Realisatie	Saldo
Brandweezorg	Huisvesting	Samenleving	Lasten	0	-472	-472	-435	38
		Samenleving	Baten	0	37	37	59	23
	Incidentbestrijding	Calamiteiten en Crisis	Lasten	-4.961	-175	-5.040	-5.154	-114
		Calamiteiten en Crisis	Baten	0	14	14	2	-11
	Incidentbestrijding (Jeugdbrandweer)	Samenleving	Lasten	48	0	-48	-26	21
		Samenleving	Baten	1	2	4	5	2
	Operationele informatievoorziening	Calamiteiten en Crisis	lasten	-155	-21	-176	-172	3
	Risicobeheersing	Bewustwording	Lasten	-96	6	-90	-133	-44
		Bewustwording	Baten	208	0	208	310	102
	Techniek en Logistiek	Calamiteiten en Crisis	Lasten	-1.187	-197	-1.384	-1.443	-59
		Calamiteiten en Crisis	Baten	132	-132	0	45	45
	Vakbekwaamheid	Calamiteiten en Crisis	Lasten	-1.744	-38	-1.782	-1.488	294
		Calamiteiten en Crisis	Baten	9	-8	2	63	62
	Saldo Brandweezorg			-7.745	-983	-8.728	-8.365	362
Multidisciplinaire	Multidisciplinaire samenwerking	Bewustwording	Lasten	-252	-36	-288	-390	-102
		Bewustwording	Baten	0	0	0	108	108
	Saldo Multidisciplinaire samenwerking			-252	-36	-288	-282	6
GHOR	GHOR	Calamiteiten en Crisis	Lasten	-1.264	51	-1.213	-1.248	-35
	Saldo GHOR			-1.264	51	-1.213	-1.248	-35
Investerings	Investerings	Organisatie	Lasten	-3.437	380	-3.057	-3.249	-192
		Organisatie	Baten	5	113	118	159	41
	Saldo investeringen			-3.432	493	-2.939	-3.090	-151

Personeel	Personeel	Calamiteiten en Crisis	Lasten	-5.233	-326	-5.559	-5.700	-141
		Calamiteiten en Crisis	Baten	0	84	84	124	40
		Bewustwording	Lasten	-1.903	-118	-2.022	-2.072	-50
		Bewustwording	Baten	0	31	31	45	14
		Organisatie	Lasten	-2.379	-148	-2.527	-2.590	-63
		Organisatie	Baten	0	38	38	56	18
Saldo Personeel				-9.515	-440	-9.955	-10.137	-182
Subtotaal				-22.208	-914	-23.122	-23.123	0
Bestuur en ondersteuning								
	ICT	Organisatie	Lasten	-837	13	-824	-746	78
	Ondersteunende functies	Organisatie	Lasten	-1.141	-277	-1.418	-1.430	-12
		Organisatie	Baten	44	41	85	88	3
	Huisvesting	Samenleving	Lasten	-914	-579	-1.493	-1.548	-55
		Samenleving	Baten	0	756	756	807	50
	Personeel	Calamiteiten en Crisis	Lasten	-1.973	-123	-2.096	-2.149	-53
		Calamiteiten en Crisis	Baten	0	32	32	47	15
		Bewustwording	Lasten	-717	-45	-762	-782	-20
		Bewustwording	Baten	0	11	11	17	5
		Organisatie	Lasten	-897	-56	-953	-977	-25
		Organisatie	Baten	0	14	14	21	7
Subtotaal				-6.435	-211	-6.646	-6.653	-6
Totaal aan lasten				-28.643	-1.126	-29.769	-29.775	-7
Dekkingsbronnen								
	Gemeentelijke bijdrage	Dekkingsbronnen	Baten	23.205	507	23.712	23.712	0
	Bdur	Dekkingsbronnen	Baten	5.320	107	5.427	5.927	500
	Overige inkomsten/uitgaven	Dekkingsbronnen	Lasten	-87	87	0	-92	-92
Totaal aan dekkingsbronnen				28.438	701	29.139	29.547	408
Resultaat voor bestemming				-205	-425	-630	-228	402
Reserves	Mutatie reserves		Onttrekking	205	425	630	591	-39
Resultaat na bestemming				0	0	0	363	363

Tabel II - financiële verantwoording over missielijnen

Programma Calamiteiten en Crisis		Primair	Wijziging	Begroting	Realisatie	Saldo
Incidentbestrijding	Lasten	-4.961	-175	-5.040	-5.154	-114
	Baten	0	14	14	2	-11
Operationele informatievoorziening	lasten	-155	-21	-176	-172	3
Techniek en Logistiek	Lasten	-1.187	-197	-1.384	-1.443	-59
	Baten	132	-132	0	45	45
Vakbekwaamheid	Lasten	-1.744	-38	-1.782	-1.488	294
	Baten	9	-8	2	63	62
Personeel	Lasten	-7.206	-449	-7.655	-7.849	-194
	Baten	0	116	116	170	55
Totaal Calamiteiten en Crisis		-15.112	-889	-15.905	-15.824	81
Programma Bewustwording		Primair	Wijziging	Begroting	Realisatie	Saldo
Risicobeheersing	Lasten	-96	6	-90	-133	-44
	Baten	208	0	208	310	102
Multidisciplinaire Veiligheid	Lasten	-252	-36	-288	-390	-102
	Baten	0	0	0	108	108
GHOR	Lasten	-1.264	51	-1.213	-1.248	-35
Personeel	Lasten	-2.620	-163	-2.784	-2.854	-70
	Baten	0	42	42	62	20
Totaal Bewustwording		-4.024	-100	-4.124	-4.145	-21
Programma Samenleving		Primair	Wijziging	Begroting	Realisatie	Saldo
Jeugdbrandweer	Lasten	48	0	-48	-26	21
	Baten	1	2	4	5	2
Huisvesting	Lasten	-914	-1.051	-1.965	-1.982	-17
	Baten	0	793	793	866	73
Totaal Samenleving		-865	-256	-1.216	-1.137	79
Programma Organisatie (overhead)		Primair	Wijziging	Begroting	Realisatie	Saldo
ICT	Lasten	-837	13	-824	-746	78
Ondersteunende functies	Lasten	-1.141	-277	-1.418	-1.430	-12
	Baten	44	41	85	88	3
Investerings	Lasten	-3.437	380	-3.057	-3.249	-192
	Baten	5	113	118	159	41
Personeel	Lasten	-3.276	-204	-3.479	-3.568	-89
	Baten	0	53	53	77	25
Totaal Organisatie (overhead)		-8.642	119	-8.523	-8.668	-145
Totaal aan lasten		-28.643	-1.126	-29.769	-29.775	-6
Dekkingsbronnen		Primair	Wijziging	Begroting	Realisatie	Saldo
Gemeentelijke bijdrage	Baten	23.205	507	23.712	23.712	0
Bdur	Baten	5.320	107	5.427	5.927	500
Overige inkomsten/uitgaven	Lasten	-87	87	0	-92	-92
Totaal aan dekkingsbronnen		28.438	701	29.139	29.547	408
Resultaat voor bestemming		-205	-425	-630	-228	402
Reserves	Onttrekking	205	425	630	591	-39
Resultaat na bestemming		0	0	0	363	363

Vanaf de begroting 2019 kennen we de missielijnen als programma's zoals in tabel II is weergegeven. Hadden we deze eenduidige opstelling ook in 2018 aangehouden hadden we bij het programma Organisatie alleen nog een overschrijding. Deze is het gevolg van de eerder gemelde verwerking van de begrotingswijziging. De gemelde overschrijdingen in de kwartaalrapportage bij Personeel en Investerings zijn niet meegenomen bij de opstelling van de begrotingswijziging.

Overzicht verschillen analyse incidenteel-Structureel

	Incidenteel	Structureel	Resultaat
Calamiteiten en Crisis			
Hogere kosten droogte	6.000		6.000
Kosten toename vrijwilligheid		-250.000	-250.000
Oefenprogramma	106.000		106.000
Administratieve aanpassing	250.000		250.000
Bewustwording			
Samenwerking Crisisbeheersing	7.000		7.000
Naheffing BTW GHOR	-35.000		-35.000
Samenleving			
Lagere energielasten		56.000	56.000
Jeugdbrandweer	23.000		23.000
Organisatie			
Hogere afschrijvingslasten	-153.000		-153.000
Niet afgedragen ZVW premie		-24.000	-24.000
Opbrengsten			
Bidru ontvangst LMS	500.000		500.000
Voorgaande dienstjaren	-92.000		-92.000
Reserves			
Lagere onttrekking	-31.000		-31.000
	581.000	-218.000	363.000
Bestemming exploitatie resultaat			
Exploitatieresultaat boekjaar			-227.668
Onttrekking o.b.v. Begroting 2018			98.434
Resultaat boekjaar			-129.234
Toevoeging reserve WW			-7.877
Onttrekkingen i.g.v. besluiten Algemeen Bestuur			500.000
Stand per 31 december			362.889
Voorstel resultaat bestemming			
Resultaat Jaarrekening 2018			362.889
Toevoeging aan de reserve LMS		-500.000	
Onttrekking Frictiereserve Regionalisering		107.266	
Onttrekking aan de Algemene Reserve		29.845	
Totaal aan reserve mutaties			-362.889
		Per Saldo	0

Balans en toelichting

De balans en toelichting zijn conform de waarderingsgrondslagen en richtlijnen van het Besluit Begroting en Verantwoording.

	31-12-2017	31-12-2018
Activa		
Vaste Activa		
Materiele vaste activa	21.822.144,20	21.707.544,79
Financiele vaste activa	9.287,20	8.556,24
Vlottende activa		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar	4.770.607,21	5.073.311,08
Liquide middelen	311.629,34	290.960,45
Overlopende activa	548.583,00	1.111.603,38
TOTAAL ACTIVA	27.462.250,95	28.191.975,94
Passiva		
Vaste Passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	577.985,53	240.417,50
Bestemmingsreserve	1.337.475,99	996.918,82
Resultaat boekjaar	-87.568,03	362.889,38
Voorzieningen	1.198.829,30	4.112.811,60
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van een jaar of langer	21.145.235,28	19.350.485,04
Vlottende Passiva		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar	2.005.736,00	1.918.416,14
Overlopende Passiva	1.284.556,88	1.210.037,46
TOTAAL PASSIVA	27.462.250,95	28.191.975,94

Toelichting op de balans

Activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met lineaire afschrijvingen (gebaseerd is op de verwachte economische levensduur). Kleine aankopen worden in het jaar van aanschaf direct ten laste van het resultaat gebracht. In 2018 is voor ruim

€ 3.100.000,- geïnvesteerd. De grootste investering betrof de vervanging van twee hulpverleningsvoertuigen. De investeringen betreffen allen investeringen met een economisch nut.

Materiële vaste activa	31 december 2017	Investeringen	Desinvesterin- gen	Afschrijvingen	31 december 2018
Gebouwen					
Huisvesting	564.184,27	-		41.316,12	522.868,15
Vervoermiddelen					
Voertuigen	15.381.869,59	2.094.781,65	8.655,41	1.763.642,10	15.704.353,73
Inventaris rijdend materieel	1.347.608,59	464.317,03		226.964,38	1.584.961,24
Machines apparaten en installatie					
ICT	187.607,16	29.434,64		113.645,15	103.396,65
Inventaris	339.546,92	-		76.834,23	262.712,69
Materieel Duiken	140.754,06	69.548,31		20.896,17	189.406,20
Ademlucht	1.140.899,09	62.136,98		222.814,08	980.221,99
Overig					
Kleding	1.686.699,69	374.247,81		437.185,80	1.623.761,70
Telecommunicatie	471.040,06	55.079,33		304.518,56	221.600,83
Overig materieel	561.934,77	5.734,29		53.407,45	514.261,61
Totaal	21.822.144,20	3.155.280,04	8.655,41	3.261.224,04	21.707.544,79

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn opgenomen tegen nominale waarde. Het betreft lening aan personeel. Ter dekking van deze lening is recht van eerste hypotheek verstrekt.

Financiële vaste activa	31-dec-17	Toevoeging	Aflossing	31-dec-18
Leningen	9.287	-	731	8.556
Vlottende passiva	9.287	-	731	8.556

Vlottende activa

Het betreft hier uitzettingen met een looptijd korter dan 1 jaar, liquide middelen en overlopende activa.

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan een jaar

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, voor zover nodig rekening houdend met mogelijke oninbaarheid. De vorderingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan een jaar	31-dec-17	31-dec-18
Debiteuren	222.495	54.007
Schatkistbankieren	3.857.445	2.005.282
Vorderingen op openbare lichamen	374.041	2.836.735
Overige vorderingen	316.626	177.287
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan een jaar	4.770.607	5.073.311

Door het schatkistbankieren is de VRD verplicht haar overtollige liquide middelen dagelijks over te maken aan de rekeningcourant bij het Rijk. Door de opgenomen geldlening zijn de overtollige middelen toegevoegd aan het schatkistbankieren. Bij de vorderingen op openbare lichamen is de vordering op de gemeente Emmen opgenomen van € 2.408.021,-. Dit heeft betrekking op conform de hierover gemaakte afspraken FLO.

Schatkistbankieren

Kwartaal	Saldo ultimo
I	3.313.996
II	1.521.993
III	1.730.079
IV	2.005.282

Liquide middelen	31-dec-17	31-dec-18
Simplified card	18.147	20.249
Bank Nederlandse Gemeente	286.593	270.711
ABN-AMRO bestuur rekening	6.890	-
Saldo Liquide middelen	311.629	290.960

Dagelijks wordt de bankrekening bij de BNG afgerond tot een maximum van € 250.000,-. Dit is het saldo dat volgens de norm schatkistbankieren gehanteerd mag worden. Onderdeel van de liquide middelen is de betaalrekening van het Veiligheidshuis Drenthe bij de BNG. Het saldo van € 50.381,- staat niet ter vrije beschikking aan de VRD.

	31-dec-17	31-dec-18
Overlopende activa	548.583	1.111.603

Dit betreft vooruitbetaalde bedragen die ten laste van de komende begrotingsjaren komen. In 2018 is een aanpassing van de wijze waarop de opleidingskosten worden verantwoord doorgevoerd. Hierdoor is € 250.000,- aan kosten toegerekend aan het juiste boekjaar. De meest in het oog springende lasten voor de komende jaren zijn:

- Opleidingskosten
- Huur kantoorruimte
- Verzekering wagenpark
- Software en ondersteuning ICT

Passiva

Vaste passiva

Vaste passiva zijn het eigen vermogen, voorzieningen en vaste schulden, met een looptijd van 1 jaar of langer.

Eigen vermogen

Algemene reserve

De algemene reserve is bedoeld om financiële tegenvallers te kunnen opvangen. Daarnaast kan de reserve dienen als financieel dekkingsmiddel voor besluiten die niet zijn opgenomen in de begroting en het meerjarenperspectief. In de vergadering van het algemeen bestuur van 18 december 2013 is de nota Reserve en voorzieningen vastgesteld. Er is besloten om maximaal 5% en minimaal 1% van de begrotingsomvang te hanteren. Op 31 december 2018 was de algemene reserve 0,8% van de begrotingsomvang.

	31-dec-17	Toevoeging	Onttrekking	31-dec-18
Algemene reserve	577.986	-	337.568	240.418

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves	31-dec-17	Toevoeging	Onttrekking	31-dec-18
Rampenpot/Mono- en Multidisciplinair oefenen	420.459	-	250.000	170.459
BON nieuw leren	78.241	-	-	78.241
Opleiden en oefenen GHOR	90.000	-	10.000	80.000
Bosbrandbestrijding	98.691	-	-	98.691
Frictiereserve Personeel	427.391	-	88.434	338.956
Organisatieontwikkeling	222.695	-	-	222.695
WW kosten	-	7.877	-	7.877
Frictiereserve invoering LMS	-	-	-	-
Saldo bestemmingsreserves	1.337.476	7.877	348.434	996.919

De reserves zijn deels gebaseerd op verwachte (geschatte) kosten. De VRD heeft de volgende reserves gevormd:

Rampenpot

Bij een groot incident moeten meestal snelle beslissingen worden genomen, die direct financiële gevolgen hebben. Wanneer nog niet duidelijk is wie de drager van deze kosten zal worden, kan deze reserve worden aangesproken. In 2018 is door de vele inzetten als gevolg van de droogte een beroep gedaan op deze reserve voor € 250.000,-.

BON nieuw leren

De ESF-gelden zijn geoormerkte gelden voor onderwijsvernieuwing voor brandweeroopleidingen en-oefeningen. Gelet hierop heeft de BON een verbeteringsplan voor brandweeroopleidingen vastgesteld. In 2018 is geen beroep gedaan op deze reserve.

Opleiden en oefenen t.b.v. GHOR

De reserve is gevormd uit rijksbijdragen om extra uitgaven van mono- en multidisciplinair oefenen te dekken. Bijvoorbeeld een grote oefening met veel operationele eenheden van één keer in de vier jaar. Om fluctuaties te voorkomen in de gemeentelijke bijdrage is deze reserve gewenst. Ook zijn hiermee financiële middelen voorhanden om, indien noodzakelijk, een kwaliteitsimpuls te kunnen betalen. In dit kader is in 2018 € 10.000,- voor de pilot "Zorgkracht", uitgevoerd met 2 Drentse gemeenten, onttrokken aan deze reserve.

Bosbrandbestrijding

De Stichting Bosbrandbestrijding is per 2011 opgeheven. De nog aanwezige financiële middelen (€ 98.690,-) zijn overgedragen aan de toenmalige HVD Drenthe. Deze financiële middelen zijn als bestemmingsreserve voor Bosbrandbestrijding geoormerkt.

Frictiereserve Personeel

Bij de regionalisering zijn enkele medewerkers niet geplaatst. Deze medewerkers worden begeleid naar ander werk. Het restant saldo van deze reserve kan worden aangesproken ter dekking van de personeelslasten en begeleidingskosten. In 2018 is hiervoor € 88.434,- ten laste van de reserve gebracht.

Organisatieontwikkeling

De reservering is ingesteld om op de loonsom in te verdienen door te investeren op:

- Mobiliteit
- Administratieve processen minder mensafhankelijk maken
- Data bij de bron op te halen en geautomatiseerd te verwerken tot informatie, zonder tussenhandelingen van mensen.

In 2018 is geen beroep gedaan op deze reserve.

WW kosten

Ingaande 2018 wordt bij de werknemers 0,1% ingehouden voor reparatie WW. Deze is bedoeld om toekomstige claims op te vangen. Er is voor gekozen dit bedrag te reserveren.

Voorzieningen	31-dec-17	Toevoeging	Onttrekking	31-dec-18
Afkoop sociaal statuut MkNN	45.376	-	22.688	22.688
Afkoopsom garantieschalen brandweer-personeel Assen	86.582	-	13.443	73.139
FLO brandweer Emmen	1.066.871	3.497.713	547.600	4.016.984
Saldo Voorzieningen	1.198.829	3.497.713	583.731	4.112.812

Voorzieningen*Afkoopsom sociaal statuut MkNN*

Bij de overgang van de brandweer centralisten van de veiligheidsregio's naar de Meldkamer Noord Nederland(MkNN) zijn binnen het sociaal statuut afspraken gemaakt over compensatie loonverschillen. De brandweercentralisten van Veiligheidsregio's Fryslân waren in dienst bij de Politie Noord Nederland. Deze heeft voor twee centralisten een afkoopsom betaald voor de extra personeelslasten als gevolg van de garantiestelling loonderving. De hiervoor gemaakte kosten zijn in 2018 ten laste gebracht van de voorziening.

Afkoopsom garantiestelling functieschalen door gemeente Assen

Door de regionalisering is gemeentelijk personeel overgegaan naar Veiligheidsregio Drenthe. De gemeente Assen heeft zich garant gesteld voor inkomstenderving van de medewerkers als gevolg inpassing in lagere functieschalen. De gemeente Assen heeft de verplichting afgekocht door het storten van een éénmalige bijdrage. Jaarlijks zal een onttrekking uit de voorziening plaatsvinden ter compensatie van de extra personeelslasten. De hiervoor gemaakte kosten zijn in 2018 ten laste gebracht van de voorziening.

Functioneel leeftijd ontslag (FLO) bezwarende functies

Voor de regeling voor uitkeringen ter zake van functioneel leeftijdsontslag (FLO) is een voorziening gevormd voor de verplichting per balansdatum. Deze voorziening is gebaseerd op de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting per balansdatum af te wikkelen. De verplichting wordt gewaardeerd tegen de nominale waarde. De totale verplichting is berekend op basis van de verwachte uitgaven in de jaren tot en met 2041. De verplichting wordt opgebouwd op basis van het aantal verstreken dienstjaren. Bij de opbouw van de voorziening is geen rekening gehouden met loonindexatie. Daar tegenover staat dat de voorziening niet contant is gemaakt, maar nominaal wordt gewaardeerd. Bij de opbouw van de voorziening wordt, gebaseerd op ervaringscijfers, er vanuit gegaan dat niet alle medewerkers gebruik zullen maken van het FLO. Hoeveel personen er daadwerkelijk gebruik zullen maken van de FLO-rechten is onzeker. De gemeente Emmen heeft toegezegd om in de periode tot en met 2023 € 5.104.909,- bij te dragen voor de financiële afwikkeling van de FLO rechten. Van deze toezegging is inmiddels € 2.696.888,- ontvangen en is het restbedrag van € 2.408.021,- opgenomen onder overige vorderingen (pagina 34). Over een medewerker die is overgekomen van de gemeente Hoogeveen moeten nog afspraken worden gemaakt.

Met de vaststelling van het voorstel "Collegevoorstel Emmen definitieve afwikkeling Functioneel Leeftijdsontslag (FLO)" in het algemeen bestuur van 19 december 2018 is besloten dat de gemeente Emmen hiermee financiële kwijting ontvangt.

De voorziening per 31 december 2018 is als volgt opgebouwd	Bedrag
x € 1000	
Voorziening ultimo 2017	1.067
Toevoeging Emmen	3.326
Toevoeging opbouw rechten	171
Onttrekking gebruik rechten	-548
Voorziening per 31-12-2018	4.016

Vaste schulden

Het uitstaande bedrag aan leningen met een looptijd langer dan vijf jaar is € 19.350.485,-.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van een jaar of langer	31-dec-17	Toevoeging	Aflossing	31-dec-18
BNG leningen	20.777.778	277.778	2.055.556	19.000.000
BNG overgenomen lening Hoogeveen	344.716	-	12.938	331.778
Personeel	22.742	-	4.034	18.708
Saldo vaste schulden	21.145.235	277.778	2.072.528	19.350.485

De rentelasten over het afgelopen jaar bedroegen € 378.855,-. Op dit moment kent de VRD vier langlopende leningen

Lening	Leningnummer	Ingang	Looptijd	Rente	Hoofdsom	Restant per 31-12
BNG Bank	40.78804	15-7-2002	30 Jaar	6,000%	61.924,08	18.707,57
BNG Bank	40.82599.01	2-5-2004	30 Jaar	5,350%	463.730,00	331.777,53
BNG Bank	40.108738	2-1-2014	15 Jaar	2,500%	15.000.000,00	10.000.000,00
BNG Bank	40.111208	12-6-2017	15 Jaar	0,985%	10.000.000,00	9.000.000,00
						19.350.485,10

Vlottende passiva

De kortlopende schulden kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar	31-dec-17	31-dec-18
Crediteuren	1.403.976	429.406
Schulden aan mede-overheden	610	457.046
Overige schulden	601.150	1.031.965
Saldo vlottende schulden	2.005.736	1.918.416

De overige schulden bestaat voor het overgrote deel uit de nog te betalen loonheffing. Ook de nog te betalen werkgeversbijdrage ZVW is hierin opgenomen

	31-dec-17	31-dec-18
Overlopende passiva	1.284.557	1.210.037

In de post overlopende passiva zijn de kosten voor de vrijwilligers die betrekking hebben op het 4e kwartaal opgenomen.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Contract partner	Omschrijving verplichting	periode	Verplichting per jaar	Resterende verplichting
AFAS	AFAS licentie	2016-2021	14.166	42.498
Long term CRE Fund B.V.	Huur Mien Ruysweg 1 te Assen	2015-2030	948.999	9.489.986
Gemeente Assen	Verrekening huur Mien Ruysweg 1 te Assen deel brandweer	2015-2030	657.543	6.575.432
Totaal deel huur Mien Ruysweg 1 Assen VRD			291.455	2.914.554
Comparex	Software en licentie	tot 11-2019	103.540	94.912
Detron	Dienstverlening technisch beheer kantoorautomatisering	tot 12-2019	59.136	54.214
Volkswagenleasing	Leasecontract auto	tot 2020	6.744	13.488

AFAS

De VRD heeft samen met GGD Drenthe een gezamenlijk financieel pakket (AFAS) aangeschaft en geïmplementeerd. Vanaf 1 januari 2017 is het systeem AFAS in werking getreden. De VRD heeft voor de periode van 65 maanden, ingaande op 1 augustus 2016 en eindigend op 31 december 2021 een contract afgesloten. Maandelijks betalen de VRD en de GGD gezamenlijk € 2.683,- (incl. BTW). De resterende verplichting ultimo 2018 bedraagt € 96.587,-. De verdeling hiervan is dat de VRD 44% en de GGD Drenthe 56% voor zijn rekening neemt. De resterende verplichting voor AFAS ultimo 2018 van de VRD (44%) bedraagt € 42.498,-.

Huur Mien Ruysweg 1 te Assen

De VRD huurt de locatie Mien Ruysweg 1 te Assen van Long term CRE Fund B.V. jaarlijks voor een bedrag van € 948.999,-. Het gedeelte van het pand wat in het gebruik is door de brandweer wordt door de gemeente Assen jaarlijks gecompenseerd voor € 657.543,-. Per saldo betaald de VRD € 291.455,- jaarlijks aan huur. Beide contracten omtrent de huur hebben een looptijd van 15 jaar, ingaande op 1 september 2015. De resterende verplichting voor de huur Mien Ruysweg 1 te Assen ultimo boekjaar van de VRD bedraagt € 2.914.554,-.

Comparex

De VRD is samen met GGD Drenthe een verplichting aangegaan voor software en licenties voor een looptijd tot en met 30 november 2019. De verplichting per jaar voor de VRD bedraagt € 103.540,-. De resterende verplichting van het contract ultimo 2018 bedraagt € 94.912,-.

Detron

De VRD is samen met GGD Drenthe een verplichting aangegaan voor technisch beheer van de kantoorautomatisering. Looptijd is tot en met 30 november 2019. De verdeling van de kosten technisch beheer is dat de VRD 44% en de GGD Drenthe 56% voor zijn rekening brengt. De verplichting per jaar is € 59.136,-. De resterende verplichting van het contract ultimo 2018 bedraagt € 54.214,-.

Volkswagenleasing

De VRD heeft een leasecontract voor een auto. De looptijd is tot begin 2020. De jaarlijkse kosten bedragen € 6.744,-. De resterende verplichting van het contract ultimo 2018 bedraagt € 13.488,-.

Financiële kengetallen

Om een beeld te krijgen van de financiële positie van de VRD zijn vier voor ons verplichte toepasbare financiële kengetallen ontwikkeld:

1. netto schuldquote
2. solvabiliteit
3. Taakvelden
4. Structurele exploitatieruimte

Netto schuldquote/Netto schuldquote gecorrigeerd

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de VRD ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

	31-12-2017	31-12-2018
Langlopende schulden	21.145.235	19.350.485
Kortlopende schulden	2.005.736	1.918.416
Financiële activa	9.287	8.556
Vorderingen	4.770.607	5.073.311
Liquide middelen	311.629	290.960
Subtotaal	28.242.495	26.641.729
Totale baten	28.756.000	29.138.601
Netto schuldquote	62,9%	54,6%

	31-12-2017	31-12-2018
Langlopende schulden	21.145.235	19.350.485
Kortlopende schulden	2.005.736	1.918.416
Vorderingen	4.770.607	5.073.311
Liquide middelen	311.629	290.960
Subtotaal	28.233.208	26.633.173
Totale baten	28.756.000	29.138.601
Netto schuldquote gecorrigeerd	62,8%	54,6%

De VNG heeft als geeft als richtlijn een norm van maximaal 130% voor de schuldquote. Daar blijft de VRD ruim onder.

Solvabiliteit

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de VRD in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Indien er sprake is van een forse schuld én veel eigen vermogen (het totaal van de algemene en de bestemmingsreserves), hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn voor de financiële positie. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid.

Solvabiliteitsratio		
31-12-2017		11,0%
31-12-2018		20,3%

Taakvelden

Het volgende overzicht geeft inzicht in het verdelingsprincipe naar taakvelden

Taakvelden			2018
Nummer	Omschrijving	Begroting	Rekening
0.7	Gemeentefonds	5.427	5.927
0.5	Algemene dekkingsmiddelen	23.712	23.712
0.8	Overige baten en lasten	-	-92
	Totaal baten	29.139	29.547
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	22.540	22.539
0.4	Overhead	6.646	6.653
0.61	Treasury	-	-
8.3	Wonen en Bouwen	583	591
	Totaal lasten	29.769	29.783
0.10	Reserve mutaties	630	598
0.90	Vennootschapsbelasting	-	-
	Totaal resultaat	-	363

Onder het taakveld 0.4 Overhead zijn de kosten zoals vermeld in het programma Bestuur en ondersteuning opgenomen. Het taakveld 8.3 bestaat uit de kosten Risicobeheersing incl. personeelskosten. Bij het taakveld 0.8 overige baten en lasten zijn de afrekeningen vorige boekjaren opgenomen.

Structurele exploitatieruimte

In zowel de begroting als de jaarrekening 2018 wordt een beroep gedaan op de reserves. De structurele exploitatieruimte is daarom in 2018 negatief.

Structurele exploitatieruimte	
1-1-2018	(2,16)
31-12-2018	(0,80)

BIJLAGEN

BIJLAGE I:

WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN PUBLIEKE EN SEMIPUBLIEKE SECTOR (WNT)

Op grond van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) dienen publieke organisaties de inkomens te publiceren van haar topfunctionarissen. Over 2018 verantwoorden we het inkomen van de directeur en geven we een overzicht van de leden van het Dagelijks en Algemeen Bestuur. Het voor VRD toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 € 189.000.

WNT bijlage

Bedragen x € 1	F. Heerink
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01-01/31-12
Deeltijdfactor in fte	1,0 fte
Gewezen topfunctionaris	nee
(Fictieve) dienstbetrekking	nee
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 127.798
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 14.230
Subtotaal	€ 142.028
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 189.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	€ 142.028
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Gegevens 2017	
Aanvang en einde functievervulling	01-01/31-12
Deeltijdfactor in fte	1,0 fte
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 121.771
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 13.190
Subtotaal	€ 134.961

Leden Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur

De VRD is een gemeenschappelijke regeling tussen de twaalf Drentse gemeenten. De leden van het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur zijn allen onbezoldigd lid. Het Algemeen Bestuur wijst uit zijn midden de leden van het Dagelijks Bestuur aan.

Naam	Functie	Gemeente
de heer F. Heerink	Directeur/commandant	n.v.t.
de heer M.L.J. Out	Voorzitter algemeen en dagelijks bestuur	Assen
de heer K.B. Loohuis	Bestuurslid algemeen en dagelijks bestuur	Hoogeveen
de heer H.F. van Oosterhout	Bestuurslid algemeen en dagelijks bestuur	Emmen
de heer B.J. Bouwmeester	Bestuurslid algemeen bestuur	Coevorden
de heer R. Korteland	Bestuurslid algemeen bestuur	Meppel
de heer J. Seton	Bestuurslid algemeen bestuur	Borger-Odoorn
de heer M.J.F.J. Thijsen	Bestuurslid algemeen bestuur	Tynaarlo
de heer K. Smid	Bestuurslid algemeen bestuur	Noordenveld
mevrouw M.F.V. Damsma	Bestuurslid algemeen bestuur	Midden-Drenthe
de heer R. Jager	Bestuurslid algemeen bestuur	Westerveld
de heer R.T. de Groot	Bestuurslid algemeen bestuur	De Wolden
de heer P. van Dijk	Bestuurslid algemeen bestuur	Aa en Hunze
de heer T. Baas(interim)	Bestuurslid algemeen bestuur - juni 2018 e.v.	Aa en Hunze

BIJLAGE II:

SISA BIJLAGE

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2018 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2019

JenV	A2	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR) Besluit veiligheidsregio's artikelen 8.1, 8.2 en 8.3 Veiligheidsregio's	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: A2 / 01</i>	
			€ 5.926.601	

